Uchwała Nr XXXV/58/2021
Rady Powiatu w Końskich
z dnia 30 września 2021 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021-2030.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 920 ze zm.) oraz art. 16 b, 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1

Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021-2030, stanowiącą załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Końskich.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Kowalczyk

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy m. in. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

Projekt „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021 – 2030" zgodnie z Uchwałą Nr 75/2021 Zarządu Powiatu w Końskich z dnia 30 lipca 2021 r. był poddany konsultacjom społecznym. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły opinie i propozycje dotyczące projektu.

Niniejsza Strategia wpisuje się w Strategię Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2030 oraz dokumenty określające politykę społeczną na szczeblu krajowym. Umożliwia ona jednostkom organizacyjnym powiatu realizację swoich zadań oraz ubiegania się o środki zewnętrzne na realizację programów z obszaru pomocy społecznej.

W związku z powyższym, uchwalenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021-2030 jest zasadne.

Załącznik do
Uchwały Nr XXXV/58/2021
Rady Powiatu w Końskich
z dnia 30 września 2021 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021 - 2030

Końskie, wrzesień 2021 r.

Spis treści

1. Wstęp 2
2. Podstawy prawne 4
3. Zarys charakterystyki powiatu koneckiego 5
4. Demografia 7
5. Sytuacja gospodarcza i tendencje na rynku pracy 9
6. Ochrona i promocja zdrowia 15
7. System pomocy społecznej 23
8. Powody przyznawania pomocy społecznej 26
9. Pomoc osobom niepełnosprawnym 29
10. Problemy dziecka i rodziny 34
11. Edukacja 39
12. Bezpieczeństwo publiczne 44
13. Kapitał społeczny 48
14. Życie kulturalne 51
15. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej 52
16. Podsumowanie części diagnostycznej 54
17. Problemy społeczne w opinii mieszkańców powiatu koneckiego – analiza badań ankietowych 57
18. Wnioski z części diagnostycznej i badań ankietowych 65
19. Misja, cele oraz kierunki działań polityki społecznej powiatu koneckiego w perspektywie do 2030 roku 68
20. System realizacji, finansowania, wdrażania i monitoringu strategii 73
21. Spis tabel 76
22. Spis Wykresów 78
23. Spis Rysunków 78

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021 - 2030 stanowi podstawę do podejmowania działań mających na celu wywołanie pozytywnej zmiany w społeczności lokalnej. Jest koncepcją systemowego działania, polegającego na formułowaniu długookresowych celów w obszarze polityki społecznej, określeniu zasobów i niezbędnych środków do realizacji tych celów.

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021-2030 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno główne jak i szczegółowe, mają za zadanie przybliżyć Powiat do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców pożądanego obrazu Powiatu w przyszłości. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U z 2020 poz. 1876 ze zm.), powinien precyzować główne działania Powiatu w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat. Jest to podejście zgodne z założeniami strategicznego planowania i zarządzania w administracji publicznej.

Punktem wyjścia do przygotowania Strategii była diagnoza sytuacji społecznej regionu opracowana przez Komitet sterującym i Zespół zadaniowy powołany Zarządzeniem Nr 8/2021 Starosty Koneckiego z dnia 4 lutego 2021 r. składający się z pracowników Wydziału Polityki Społecznej, Oświaty i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Końskich, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich.

Diagnoza problemów społecznych, występujących na terenie powiatu, sporządzona została na podstawie danych będących w dyspozycji Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, Systemu Informacji Oświatowej, Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich, Starostwa Powiatowego w Końskich, Zespołu Opieki Zdrowotnej w Końskich, Komendy Powiatowej Policji w Końskich oraz gminnych ośrodków pomocy społecznej działających na terenie powiatu, a także na podstawie ankiety badającej opinią społeczności lokalnej w obszarze polityki społecznej.

W diagnozie skoncentrowano się na obszarach kluczowych z punktu widzenia polityki społecznej takich jak: sytuacja demograficzna, warunki życia mieszkańców, zagrożenie

ubóstwem, sytuacja na rynku pracy, beneficjenci pomocy społecznej, dostępność wybranych usług społecznych, kapitał społeczny oraz życie kulturalne. Ponadto kontekstowo uwzględnione zostały obszary takie jak: ochrona zdrowia, edukacja, życie kulturalne czy też bezpieczeństwo publiczne.

Określone w dokumencie cele strategiczne oraz priorytetowe kierunki działania są zgodne z celami i kierunkami działań określonymi w europejskich, krajowych, wojewódzkich, oraz powiatowych dokumentach strategicznych i programowych, a także zapowiadanymi w nowej perspektywie finansowej funduszami strukturalnymi UE na lata 2021-2027.

Nadrzędną korzyścią płynącą z opracowania niniejszej Strategii jest przede wszystkim stworzenie wizji rozwoju i wyznaczenie kierunków pomocy społecznej w powiecie koneckim do 2030 roku. Ma ona stanowić także bazę do opracowywania bardziej szczegółowych programów działania, mających na celu poprawę jakości życia społecznego we wszystkich jego obszarach.

Podstawy prawne

Dokumentami, które bezpośrednio regulują zadania i obowiązki w zakresie rozwiązywania problemów społecznych są ustawy, składające się na instrumentarium polityki społecznej. Akty te ustanawiają i definiują narzędzia polityki, do których zalicza się m.in. instrumenty prawne, finansowe, organizacyjne, kadrowe i czasowo-przestrzenne instrumenty organizacji czasu wolnego. Narzędzia te mają wpływ na rozwiązywanie poszczególnych problemów i składają się na zakres rozwojowy danej jednostki administracyjnej, takiej jak powiat.
Wśród ustaw tych należy wymienić między innymi.:

- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 920 późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 573),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 1119),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 176),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (t.j. Dz. U. 2020 poz. 2085 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 111 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 162)

Zarys charakterystyki powiatu koneckiego

Powiat konecki leży w północno-zachodniej części województwa świętokrzyskiego i jest jednym z 14 w województwie i graniczy z następującymi powiatami:

- włoszczowskim, kieleckim i skarżyskim (województwo świętokrzyskie),
- radomszczańskim, opoczyńskim (województwo łódzkie),
- przysuskim, szydłowieckim (województwo mazowieckie).

Powiat konecki należy do podregionu kieleckiego i grona największych powierzchniowo powiatów w województwie, tuż po powiecie kieleckim i jędrzejowskim. Jego powierzchnia wynosi 1139 km ^{2}.

Stolicą powiatu jest miasto Końskie, położone około 10 km na północny-wschód od drogi krajowej nr 74 (Sulejów – Żarnów – Ruda Maleniecka – Kielce – Kraśnik – Zosin – Granica Państwa), na przecięciu drogi krajowej nr 42 (Radomsko – Przedbórz – Ruda Maleniecka – Końskie – Skarżysko Kamienna – Rudnik) z drogami wojewódzkimi nr 728 (Grójec – Nowe Miasto – Końskie – Łopuszno – Jędrzejów), nr 746 (Żarnów – Końskie) i nr 749 (Końskie – Przysucha).

Rysunek 1 Powiat konecki

Przez teren powiatu koneckiego przebiegają trzy ważne szlaki komunikacyjne, łączące Warszawę z Kielcami, Lublin z Łodzią oraz Radom z Częstochową.

Powiat konecki w skład, którego wchodzą 3 miasta oraz 272 wsie, tworzące w sumie 193 sołectwa, podzielony jest administracyjnie na 8 gmin. Trzy z nich, a mianowicie Końskie, Radoszyce oraz Stąporków mają charakter miejsko-wiejski. Pozostałe to gminy

wiejskie: Fałków, Gowarczów, Ruda Maleniecka, Słupia Konecka, Smyków. Największą jest gmina Końskie, której powierzchnia stanowi 22% całego obszaru powiatu koneckiego. Najmniejszą natomiast gmina Smyków, obejmująca jedynie 5% całej powierzchni powiatu.

Wykres 1. Powierzchnia gmin powiatu koneckiego w ha

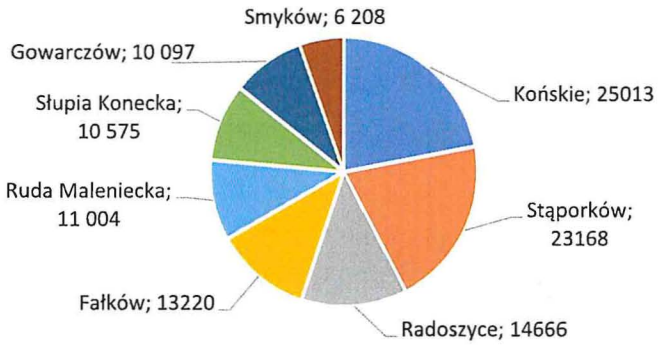

Źródło: dane Starostwo Powiatowe w Końskich

Powiat zajmuje ogółem powierzchnię 113 951 ha, użytki rolne - 51 651 ha, co stanowi 45% całości. Pozostała część to lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione 56 713 ha, wody 536 ha, drogi 2 435 ha, tereny zabudowane 1 789 ha i pozostałe grunty 827 ha.

Charakterystyczną cechą powiatu jest jego wysoka lesistość, która sięga 49,67% całkowitej powierzchni i nadal, ze względu na zalesienia gruntów rolnych rośnie. Lesistość w kraju dla porównania to ≈31%.

Znacząca powierzchnia naszego powiatu to wody płynące, stawy hodowlane i zbiorniki wodne (≈1000 ha). Zbiorniki wodne to m.in.: Sielpia (60 ha), Radoszyce (23 ha), Maleniec (10 ha), Krasna (9 ha), Górny Młyn (5,5 ha) oraz kilkanaście innych mniejszych.

Przez powiat konecki przepływa kilkanaście rzek. Największą z nich jest rzeka Czarna Maleniecka (Konecka), przepływająca przez pięć gmin. Na uwagę zasługuje fakt, że kilkanaście cieków bierze swój początek na terenie powiatu. To stąd wypływają takie cieki jak: Drzewiczka, Radomka czy Kamienna. Spośród mniejszych cieków wodnych powiatu ale znaczących zwłaszcza w przeszłości, należy wymienić rzeki: Krasna, Czarna Taraska, Czysta, Młynkowska czy Plebanka. Wspomniany obszar stanowił centrum hydrograficzne północnej części dawnego województwa sandomierskiego.

Demografia

Liczba mieszkańców powiatu koneckiego w ostatnich latach wykazuje tendencję spadkową. Według danych GUS liczba mieszkańców powiatu na koniec grudnia 2019 r. wyniosła 79 858 osób, w tym: 40 485 kobiet i 39 373 mężczyzn. Dla porównania w roku 2013 liczba mieszkańców wynosiła 83 392, to jest o 3 534 osób więcej niż na koniec grudnia 2019 r. Gęstość zaludnienia wyniosła 70 osób na kilometr kwadratowy, gdzie średnia gęstość zaludnienia w województwie świętokrzyskim, na 2019 r. wyniosła 105 osób na kilometr kwadratowy.

Tabela 1. Ludność powiatu koneckiego wg płci w 2019 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasto			Wieś		
				razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Powiat konecki	**79 858**	**39 373**	**40 485**	**27 850**	**13 348**	**14 502**	**52 008**	**26 025**	**25 983**
Fałków	4 393	2 194	2 199	-	-	-	4 393	2 194	2 199
Gowarczów	4 583	2 312	2 271	-	-	-	4 583	2 312	2 271
Końskie	35 112	17 042	18 070	19 080	9 113	9 967	16 032	7 929	8 103
Radoszyce	8 891	4 460	4 431	3 140	1 533	1 607	5 751	2 927	2 824
Ruda Maleniecka	3 069	1 523	1 546	-	-	-	3 069	1 523	1 546
Słupia Konecka	3 319	1 733	1 586	-	-	-	3 319	1 733	1 586
Smyków	3 792	1 919	1 873	-	-	-	3 792	1 919	1873
Stąporków	16 699	8 190	8 509	5 630	2 702	2 928	11 069	5 488	5 581

Źródło: dane Główny Urząd Statystyczny (stan na 31 grudnia 2019 r.).

W miastach: Końskie, Radoszyce i Stąporków zamieszkuje w sumie 34,87% ludności powiatu. Największą liczbę mieszkańców posiadają kolejno wymienione gminy miejsko-wiejskie: Końskie, Stąporków, Radoszyce, oraz gminy wiejskie: Gowarczów, Fałków, Smyków, Słupia Konecka i Ruda Maleniecka.

W powiecie koneckim w 2019 r. liczba kobiet była wyższa od liczby mężczyzn o 1 112 w miastach o 1 154. Na terenach wiejskich było więcej mężczyzn (o 42 osoby).

W 2019 roku wg. danych GUS przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców dla powiatu koneckiego wyniósł minus 5,8. Spowodowane było to spadkiem liczby urodzeń zdrowych dzieci w stosunku do zwiększającej się liczby zgonów.

W 2019 r. urodziło się 587 osób, natomiast zmarło 1 050. Obserwujemy niekorzystne zmiany, świadczące o starzeniu się społeczeństwa. Nastąpiło zmniejszenie udziału dzieci

i młodzieży (w wieku 0-14 lat) w ogólnej populacji. Porównując w 2019 r. liczba ta wyniosła 10 406, a 2014 r. 11 244. Stanowi to o 7 % mniej dzieci i młodzieży w tym samym wieku, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku powyżej 65 lat. Dla przykładu ogółem w 2014 r. było 24 103 osób, a 2019 roku 27 253 tym samym to o 12 % więcej osób w tej grupie wiekowej.

Utrzymanie tak niskiej dzietności w dłuższym okresie grozi szybkim wyludnieniem powiatu ze wszelkimi negatywnymi konsekwencjami tego zjawiska, ponieważ coraz więcej rodzin rezygnuje z posiadania dzieci, bądź decyduje się na posiadanie tylko jednego dziecka. Jeżeli ta sytuacja się nie zmieni, to w roku 2050 – i to według optymistycznych założeń GUS – liczba Polaków spadnie o 12%.

Na stan i strukturę ludności mają również wpływ migracje, zarówno wewnętrzne, jak i zagraniczne na pobyt stały. W powiecie koneckim w ostatnich latach obserwujemy zwiększanie się ujemnego salda migracji na 1 000 mieszkańców (w 2017 r. wynosiło minus 2,9, zaś w 2019 r. już minus 4,6).

Jak wynika z powyższych danych sytuacja demograficzna powiatu koneckiego wykazuje tendencję spadkową co spowodowane jest przede wszystkim ujemnym przyrostem naturalnym i ujemnym saldem migracji. Wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym potwierdza proces starzenie się społeczeństwa powiatu.

W świetle prognozy demograficznej, opracowanej przez GUS, w najbliższych latach należy oczekiwać dalszego spadku dzietności. Z prognoz wynika, że w województwie świętokrzyskim ludność w wieku 0 lat w 2025 roku wyniesie 8 809, zaś w 2030 roku 9 923. Odmienną tendencję można zaobserwować w powiecie koneckim (w 2025 roku prognozowana liczba dzieci wyniesie 559, zaś w 2030 roku 502). Obserwowany jest jednak spadek osób w wieku 65 lat, gdyż z prognoz wynika, że w 2025 r. ludności w tym wieku w województwie świętokrzyskim będzie 16 419, zaś w 2030 rok 13 601. W powiecie koneckim w 2025 r. wielkość ta wyniesie 1 503, zaś w 2030 roku 930.

Sytuacja gospodarcza i tendencje na rynku pracy

Na terenie powiatu koneckiego dominują: przemysł ceramiczny, odlewniczy, metalowy oraz budowlany. Do Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice" należą Podstrefa Końskie – 64,2 ha (zagospodarowana w 100%) i Podstrefa Stąporków – 34,1 ha (zagospodarowana w 70,61%), które oferują dogodne warunki działalności gospodarczej w postaci ulg podatkowych oraz infrastruktury technicznej.

Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej powiatu wpisane do rejestru regon w 2019 r.

Powiat/gminy	podmioty gospodarki narodowej ogółem	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	pozostała działalność
Powiat konecki	6 998	139	2 178	4 681
Fałków	227	7	78	142
Gowarczów	346	17	140	189
Końskie	3 769	41	1 023	2 705
Końskie - miasto	2 488	8	577	1 903
Końskie - obszar wiejski	1 281	33	446	802
Radoszyce	647	20	212	415
Radoszyce - miasto	327	6	100	221
Radoszyce - obszar wiejski	320	14	112	194
Ruda Maleniecka	177	10	68	99
Słupia Konecka	201	11	70	120
Smyków	327	5	129	193
Stąporków	1 304	28	458	818
Stąporków - miasto	542	8	146	388
Stąporków - obszar wiejski	762	20	312	430

Źródło: dane Główny Urząd Statystyczny

Według danych GUS w 2019 r. najwięcej podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na terenie powiatu koneckiego, występowało w pozostałej działalności, która stanowi 67% ogółem podmiotów gospodarki narodowej. Kolejną grupę stanowiły przemysł i budownictwo, co stanowi 31% podmiotów gospodarki narodowej, najmniej 2% - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Gospodarka powiatu oparta jest w większości na przedsiębiorstwach prywatnych.

Tabela 3. Podmioty sektora publicznego w powiecie koneckim w 2019 r.

Powiat/gminy	sektor publiczny - ogółem	sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	sektor publiczny - spółki handlowe	sektor prywatny - ogółem	sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	sektor prywatny - spółki handlowe	sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	sektor prywatny - spółdzielnie	sektor prywatny - fundacje	sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne
Powiat konecki	184	129	6	6 748	5 584	236	31	15	14	226
Fałków	10	7	0	217	188	10	1	0	1	8
Gowarczów	8	4	0	332	285	7	0	0	0	21
Końskie	92	70	5	3 638	2 953	156	25	8	10	93
Końskie - miasto	63	44	4	2 395	1 858	124	21	7	7	56
Końskie - obszar wiejski	29	26	1	1 243	1 095	32	4	1	3	37
Radoszyce	16	11	0	629	548	11	0	2	1	18
Radoszyce - miasto	11	6	0	315	265	7	0	2	1	13
Radoszyce - obszar wiejski	5	5	0	314	283	4	0	0	0	5
Ruda Maleniecka	11	5	1	164	138	1	1	1	0	13
Słupia Konecka	8	5	0	191	160	2	0	0	0	11
Smyków	11	8	0	313	270	6	0	0	0	13
Stąporków	28	19	0	1 264	1 042	43	4	4	2	49
Stąporków - miasto	21	13	0	512	381	26	4	4	0	22
Stąporków - obszar wiejski	7	6	0	752	661	17	0	0	2	27

Źródło: dane Główny Urząd Statystyczny

Według danych GUS, w 2019 r. osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły 83% sektora prywatnego – ogółem, 3% sektora prywatnego to spółki handlowe, stowarzyszenia i organizacje społeczne. Najwięcej zlokalizowanych jest w gminie Końskie 53,91%, a najmniej w gminie Fałków 3,2%.

Na terenie powiatu koneckiego w gminach o charakterze wiejskim zlokalizowanych jest 11 000 gospodarstw rolnych, z czego 3 314 gospodarstw prowadzi produkcję rolniczą. W strukturze rolnej gospodarstw pod względem powierzchni występuje duże rozdrobnienie, gdyż przeważają gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha. Duże gospodarstwa o powierzchni 15 i więcej ha to zaledwie 147 podmiotów. Najwięcej dużych gospodarstw znajduje się w gminach Słupia Konecka, Końskie i Radoszyce. Małe gospodarstwa są często niedostatecznie zmechanizowane, co uniemożliwia prowadzenie racjonalnej gospodarki i prowadzi do zubożenia ludności mieszkającej na terenach wiejskich. Wynika to z przewagi małych gospodarstw, a co za tym idzie dużych kosztów ponoszonych w związku z prowadzeniem działalności rolniczej, słabej jakości gleb oraz zwiększonej konkurencyjności. W zdecydowanej części gospodarstw prowadzona jest uprawa roślinna. Hodowla zwierzęca to głównie bydło mleczne oraz trzoda chlewna Na terenie powiatu znajdują się jedynie 3 gospodarstwa, w których utrzymywanych jest ponad 100 szt. bydła i 4 gospodarstwa z ponad 200 szt. trzody chlewnej. Dla porównania w 291 gospodarstwach, utrzymywana jest 1 szt. bydła, a w 11 gospodarstwach jest do 10 szt. świń. Z powyższego zestawienia wynika, że w gospodarstwach powiatu koneckiego przeważa hodowla trzody chlewnej.

Zjawisko bezrobocia, podobnie jak w pozostałej części kraju, od przemian z początków lat dziewięćdziesiątych występuje również na terenie powiatu koneckiego, wywołując negatywne skutki. Na tle województwa i kraju w latach 2018 – 2020 sytuacja powiatu przedstawia się następująco.

Wykres 2. Porównanie stopy bezrobocia w kraju, województwie i powiecie

Źródło: dane Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Stopa bezrobocia w powiecie koneckim w grudniu 2020 r. była wyższa od stopy bezrobocia w województwie świętokrzyskim o 4,2% oraz wyższa od krajowej stopy bezrobocia o 6,5%.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w ewidencji PUP w Końskich zarejestrowanych było 3 743 osób bezrobotnych. W stosunku do 2019 r. bezrobocie wzrosło o 507 osób, a do 2018 o 338 osób.

Populację bezrobotnych dzielimy na różne kategorie, biorąc pod uwagę m.in. płeć, wiek, status, okres pozostawania w ewidencji PUP oraz pozostawanie w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Tabela 4. Struktura bezrobocia w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020

rok	31.12.2018		31.12.2019		31.12.2020	
wskaźniki	**ogółem**	**%**	**ogółem**	**%**	**ogółem**	**%**
kobiety	1 943	57.1	1 826	56,4	2 005	53,6
z prawem do zasiłku	1 016	29,8	963	29,7	881	23,5
zamieszkali na wsi	2 387	70,1	2 245	69,3	2 568	68,6
do 25 roku życia	497	14,6	413	12,8	512	13,7
do 30 roku życia	948	27,8	850	26,3	965	25,8
długotrwale bezrobotni	1 384	40,6	1 350	41,7	1 835	49
powyżej 50 roku życia	841	24,7	848	26,2	995	26,6
bez kwalifikacji zawodowych	1 082	31,8	972	30	1 172	31,3
bez doświadczenia zawodowego	616	18,1	506	15,6	620	16,6
posiadający co najmniej jedno dziecka do 6 roku życia	612	18	589	18,2	590	15,8
niepełnosprawni	232	6,8	231	7,1	237	6,3
ogółem	**3 405**	**x**	**3 236**	**x**	**3 743**	**x**

Źródło: dane Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

W ciągu lat 2018, 2019, 2020, główne kategorie osób bezrobotnych stanowiły: osoby zamieszkujące na wsi, stanowiące odpowiednio 70,1%, 69,3%, 68,6% ogółu bezrobotnych, kobiety, których liczba w 2020 roku wzrosła w porównaniu do 2019 i 2018 odpowiednio o 179 i 62. Duży odsetek stanowią osoby długotrwale bezrobotne, wzrasta on cyklicznie rok po roku i tak w 2019 wzrósł o 1,1% a w 2020r. o 7,3% względem roku poprzedniego. Kolejną kategorią charakteryzującą się wysokim udziałem procentowym są bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych – 31,8%, 30,0%, 31,3%. W omawianej populacji osób bezrobotnych bardzo duży odsetek stanowiły osoby bez prawa do zasiłku, tj. aż 70%.

Tabela 5. Dynamika poziomu bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu koneckiego

Gmina	liczba bezrobotnych na 31.12.2018		udział % do ogólnej liczby bezrobotnych	liczba bezrobotnych na 31.12.2019		udział % do ogólnej liczby bezrobotnych	liczba bezrobotnych na 31.12.2020		udział % do ogólnej liczby bezrobotnych
	ogółem	w tym kobiet		ogółem	w tym kobiet		ogółem	w tym kobiet	
Końskie	1 321	742	38,8	1 327	724	41	1 564	837	41,8
Fałków	149	92	4,4	122	74	3,8	130	80	3,5
Gowarczów	220	125	6,5	209	115	6,4	246	135	6,6
Radoszyce	390	226	11,5	396	223	12,2	417	220	11,1
Ruda Maleniecka	147	72	4,3	147	73	4,5	166	81	4,4
Słupia Konecka	66	37	1,9	65	36	2	75	44	2
Smyków	172	88	5,1	160	98	4,9	178	94	4,7
Stąporków	940	561	27,6	810	483	25	967	514	25,8
Ogółem	**3 405**	**1 943**	**100**	**3 236**	**1 826**	**100**	**3 743**	**2 005**	**100**

Źródło: dane Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Porównując stan na koniec 2020 r. ze stanem na koniec 2019 r. oraz 2018 r., obserwuje się wzrost bezrobocia w większości gmin powiatu koneckiego. Największy wzrost nastąpił w gminie Końskie – o 237 osób w stosunku do roku 2019 oraz o 243 osoby do roku 2018. Powyższe zjawisko spowodowane było sytuacją w kraju i na świecie, wywołaną pandemią COVID – 19 i skutkami społeczno-gospodarczymi kryzysu. Patrząc na statystyki, rok 2019 był rokiem pozytywnym, niosącym wyraźny spadek stopy bezrobocia na co wpływ miało powstawanie nowych podmiotów gospodarczych oraz wolnych stanowisk pracy.

Z końcem grudnia 2020 r. PUP Końskie dysponował 1 730 ofertami pracy. Analogicznie do dwóch lat poprzednich obserwuje się wyraźny spadek zapotrzebowania na pracowników. W stosunku do 2019 r. liczba ta zmniejszyła się o 433 oferty, a do 2018 r. aż o 1 279 zgłoszonych stanowisk pracy. Zaobserwowany w 2020 roku największy spadek spowodowany był zamrożeniem niektórych gałęzi gospodarki i tym samym brakiem potrzeby zatrudniania nowych pracowników. W wyniku powyższego, duża część pracodawców musiała zredukować liczbę stanowisk, co poskutkowało napływem większej liczby bezrobotnych. Oferty pracy na takie stanowiska jak robotnik gospodarczy, pozostali pracownicy obsługi biurowej, technik prac biurowych są zgłaszane głównie przez jednostki sektora publicznego.

W celu złagodzenia skutków bezrobocia PUP w Końskich podejmuje szereg działań, zwłaszcza poprzez uruchomienie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Tabela 6. Aktywizacja osób bezrobotnych w ramach wybranych form wsparcia w latach 2018-2020

Formy wsparcia	2018				2019				2020			
	Do 30 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Pozostałe osoby	**Ogółem**	Do 30 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Pozostałe osoby	**Ogółem**	Do 30 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Pozostałe osoby	**Ogółem**
staże	435	54	233	**722**	418	41	234	**693**	314	33	211	**558**
prace interwencyjne	64	36	144	**244**	78	54	148	**280**	71	26	160	**257**
roboty publiczne	52	221	159	**432**	49	119	121	**289**	43	93	104	**240**
jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	39	7	45	**91**	50	3	38	**91**	56	3	55	**114**
szkolenia zawodowe	23	4	32	**59**	12	8	44	**64**	23	3	27	**53**
bon szkoleniowy	16	-	-	**16**	18	-	-	**18**	24	-	-	**24**
bon na zasiedlenie	55	-	-	**55**	64	-	-	**64**	56	-	-	**56**
refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	-	-	36	**36**	-	-	33	**33**	-	-	49	**49**
dofinansowanie 50+	-	50	-	**50**	-	13	-	**13**	-	19	-	**19**

Źródło: dane Powiatowy Urząd Pracy w Końskich

Pomimo pandemii koronawirusa, w 2020 roku pracodawcy organizowali nowe miejsca pracy, korzystając z pomocy PUP w ramach środków publicznych nowe miejsca pracy, a bezrobotni wnioskowali o pozyskanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Duży spadek zainteresowania dostrzega się jedynie w organizacji robót publicznych oraz aktywizacji osób po 50 roku życia, czego przyczyną jest pozyskanie przez PUP mniejszych środków finansowych.

Działania PUP w Końskich skierowane były w każdym analizowanym okresie na aktywną politykę rynku pracy, głównie w zakresie pozyskania jak najwyższej kwoty środków na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. W 2020 r. PUP wydatkował w ramach środków FP i EFS kwotę w wysokości 11 589 080,07 zł, w 2019 r. 11 282 712,00 zł, a w 2018 r. 17 631 052,34 zł.

Powiatowy Urząd Pracy w Końskich od kwietnia 2020 r. realizował zadania w ramach Tarczy Antykryzysowej COVID-19. Środki pozyskane na ten cel dla przedsiębiorców i innych instytucji z terenu powiatu koneckiego to kwota 29 700 000,00 zł.

W ramach Tarczy Antykryzysowej COVID-19 na koniec 2020 roku wypłacono środki w kwocie 28 940 165,30 zł, z których skorzystało 6 008 lokalnych przedsiębiorców.

Ochrona i promocja zdrowia

Podstawową jednostką, realizującą zadania powiatu koneckiego w zakresie ochronie zdrowia jest Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich, działający w formie samodzielnego zakładu opieki zdrowotnej, pokrywającego koszty swojej działalności z posiadanych środków i uzyskiwanych przychodów, prowadzącego gospodarkę finansową na zasadach określonych ustawami.

Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich zlokalizowany jest na pograniczu trzech województw: świętokrzyskiego, łódzkiego i mazowieckiego i dlatego z usług medycznych korzystają również pacjenci z sąsiadujących powiatów. W 2020 r. ze wszystkich hospitalizowanych pacjentów, aż 26% pochodziło spoza województwa świętokrzyskiego, w poradniach specjalistycznych natomiast odsetek ten wyniósł 15%.

Zespół Opieki Zdrowotnej sprawuje opiekę zdrowotną i profilaktyczną poprzez swoje jednostki organizacyjne tj. Szpital Specjalistyczny, Poradnie Specjalistyczne, Rehabilitacje Ambulatoryjną, Zakład Opiekuńczo – Leczniczy, Hospicjum Stacjonarne oraz Pracownie

Diagnostyczne. Działalność Zespołu Opieki Zdrowotnej opiera się na zakwalifikowaniu do II poziomu sieci szpitali.

Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie:

- specjalistycznej opieki zdrowotnej, udzielanej w warunkach szpitalnych i ambulatoryjnych,
- badań diagnostycznych, w tym diagnostyki laboratoryjnej, diagnostyki mikrobiologicznej, diagnostyki RTG, diagnostyki obrazowej (ultrasonografii, tomografii komputerowej, angiografii), badań elektrofizjologicznych, diagnostyki endoskopowej, spirometrii),
- rehabilitacji leczniczej,
- pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji,
- medycyny pracy,
- udzielania świadczeń w miejscu zamieszkania pacjenta,
- podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie:
  a) nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej
  b) transportu sanitarnego.

Tabela 7. Ilość świadczeń w lecznictwie otwartym oraz liczbaę osobodni, łóżek w lecznictwie szpitalnym w ZOZ Końskie w latach 2018 – 2020

x	2018	2019	2020
w lecznictwie otwartym ilość świadczeń			
(liczba porad)	103 533	102 744	70 883
w Przychodni Kompleksowej Rehabilitacji i Fizykoterapii	238 801	256 244	159 576
w lecznictwie szpitalnym:			
liczba osobodni	143 833	139 689	104 813
ilość łóżek*	442	370	375
średni okres pobytu chorego**	5,02	4,87	4,8
średnie obłożenie łóżek**	254	290	209

Źródło: dane Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich

* w liczbę łóżek nie wliczono dziennych miejsc z Ośrodka Rehabilitacji Dziennej, Ośrodka Rehabilitacji Kardiologicznej Dziennej, Oddziału Neonatologicznego, ZOL oraz Hospicjum Stacjonarnego

** liczone bez Ośrodka Rehabilitacji Dziennej, Ośrodka Rehabilitacji Kardiologicznej Dziennej, Oddziału Neonatologicznego, ZOL oraz Hospicjum Stacjonarnego

Z powyższej tabeli wynika, że w 2020 r., zmniejszyła się liczba porad w ZOZ Końskie w lecznictwie otwartym w odniesieniu do 2018 r. o 32 560, w Przychodni Kompleksowej Rehabilitacji i Fizykoterapii o 79 225. Zmniejszyła się również liczba osobodni w lecznictwie szpitalnym o 39 020 jak również ilość łóżek o 67.

W 2020 r., zmniejszył się średni okres pobytu chorego w ZOZ Końskie w lecznictwie szpitalnym w stosunku do 2018 r., o 0,22%, a średnie obłożenie łóżek zmniejszyło się 45.

Tabela 8. Ilość miejsc, osobodni, średni okres pobytu chorego oraz obłożenie łóżek w ZOZ w Końskich w latach 2018 – 2020

Nazwa ośrodków	Ilość miejsc	Liczba osobodni	Średni okres pobytu chorego	Średnie obłożenie łóżek
		2018		
Ośrodek Rehabilitacji Dziennej	40	11 504	17,2	288
		2019		
Ośrodek Rehabilitacji Dziennej	40	12 578	17,6	314
Ośrodek Rehabilitacji Kardiologicznej Dziennej	10	30	10	3
		2020		
Ośrodek Rehabilitacji Dziennej	40	8 728	16,2	218
Ośrodek Rehabilitacji Kardiologicznej Dziennej	10	574	0	57

Źródło: dane Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich

Powyższa tabela przedstawia ilość miejsc w Ośrodku Rehabilitacji Dziennej – 40 oraz w Ośrodku Rehabilitacji Kardiologicznej Dziennej funkcjonującego od 2019 r. – 10. Porównując rok 2020 do roku 2019 pod względem liczby osobodni liczba spadła z 12 578 do 8 728, czyli o 3 850. Spadek związany jest z pojawieniem się wirusa Sars-CoV-2 oraz z rezygnacją samych pacjentów ze świadczeń. Natomiast dużym zainteresowaniem cieszy się Ośrodek Rehabilitacji Kardiologicznej Dziennej mieszkańców powiatu koneckiego. Spoglądając na średnie obłożenie łóżek, liczone w dniach, w latach 2018 – 2020 w Ośrodku Rehabilitacji Dziennej, liczba ta utrzymuje się pomiędzy 218 a 314.

Tabela 9. Liczba przyjętych pacjentów na oddziałach ZOZ Końskie w latach 2018 – 2020

Lp.	Oddziały	Liczba pacjentów		
		2018	**2019**	**2020**
1.	Chirurgiczny Ogólny	2 348	2 384	1 804
2.	Chirurgii Urazowo -Ortopedycznej	1 445	1 488	1 128
3.	Dermatologiczny	1 063	1 074	542
4.	Ginekologiczno - Położniczy	1 473	1 468	1 294
5.	Pediatryczny	973	842	426
6.	Kardiologiczny	1 919	1 898	1 108
7.	OINK	-	-	398
8.	Chorób Wewnętrznych z pododdziałem Diabetologicznym	2 151	1 998	1 693
9.	Gastroenterologiczny	1 292	1 402	1 177
10.	Neurologiczny	1 432	1 300	1 055
11.	Świętokrzyskie Centrum Reumatologii	1 428	1 423	1 006

12.	Okulistyczny	1 717	1 714	1 212
13.	Rehabilitacyjny	334	372	212
14.	Rehabilitacja Neurologiczna	185	189	146
15.	Udarowy	548	547	453
16.	Anestezjologii i Intensywnej Terapii	367	332	274
17.	Nefrologiczny ze Stacją Dializ	743	765	441
18.	Świętokrzyskie Centrum Chirurgii Naczyń i Angiologii	1 523	1 375	1 103
19.	Urologiczny	1 544	1 523	861
20.	SOR	39	33	29
21.	Neonatologiczny	596	574	589
22.	Ośrodek Rehabilitacji Dziennej	670	713	538
23.	Ośrodek Rehabilitacji Kardiologicznej Dziennej	-	3	38
24.	Zakład Opiekuńczo - Leczniczy	98	100	98
25.	Hospicjum Stacjonarne	62	74	76
Ogółem		**23 950**	**23 591**	**17 701**

Źródło: dane Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich

Liczba pacjentów w 2020 r. w porównaniu do 2018 r. zmalała o 6 249. Spadek związany jest z pojawieniem się wirusa Sars-CoV-2. Z jednej strony ZOZ w Końskich ograniczył planowe zabiegi na czas wzmożonych zachorowań, zaś z drugiej strony sami pacjenci także rezygnowali z zaplanowanych hospitalizacji.

Tabela 10. Ilość porad w lecznictwie ambulatoryjnym w ZOZ Końskie w latach 2018 - 2020

Lp.	Poradnie	2018	2019	2020
1.	Chirurgii Onkologicznej	3 006	2 969	2 433
2.	Chirurgii Naczyń	3 092	3 288	2 232
3.	Alergologiczna dla Dorosłych	2 194	2 340	2 048
4.	Gastroenterologiczna	2 311	2 658	1 658
5.	Reumatologiczna	5 870	5 871	5 475
6.	Diabetologiczna	3 346	3 616	2 274
7.	Chirurgiczna	7 542	7 430	5 274
8.	Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej	6 859	6 526	4 565
9.	Gruźlicy i Chorób Płuc	6 228	6 830	5257
10.	Dermatologiczna	3 561	3 349	614
11.	Okulistyczna	11 722	11 775	6 955
12.	Otolaryngologiczna	6 859	7 225	4 736
13.	Neurologiczna	5 081	4 497	2 394
14.	Alergologiczna dla Dzieci	2 587	2 234	2 005
15.	Zdrowia Psychicznego	3 878	3 834	3 401
16.	Endokrynologiczna	3 215	2 940	2 467
17.	Nefrologiczna	1 342	1 465	1 004
18.	Leczenia Uzależnień	1 414	1 406	1 540

19.	Preluksacyjna	1 582	1 444	984
20.	Gruźlicy i Chorób Płuc dla Dzieci	3 878	3748	3 100
21.	Rehabilitacyjna	1 391	1 323	1 036
22.	Urologiczna	3 950	4 283	2 484
23.	Chirurgii Stomatologicznej	2 324	2 371	1 667
24.	Neonatologiczna	714	722	267
25.	Ginekologiczno-Położnicza	1 197	1 185	786
26.	Logopedyczna	714	703	305
27.	Kardiologiczna	2 084	2 076	1 387
28.	Leczenia Zeza	1 949	1 385	583
29.	Medycyny Pracy	3 643	3 241	1 912
30.	Pediatryczna	-	10	40
	Ogółem	**103 533**	**102 744**	**70 883**

Źródło: dane Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich

Spadek liczby udzielonych porad (podobnie jak w leczeniu szpitalnym) związany jest z pandemią koronawirusa.

Tabela 11. Dane liczbowe badań: USG, RTG, TK, EEG, EKG, EEG i Holter, Echokardiografii, prób wysiłkowych, audiometrii oraz diagnostyki laboratoryjnej przeprowadzonych w ZOZ w Końskich w latach 2018 – 2020

Lp.	Rodzaj	2018	2019	2020
1.	USG	9 470	9 574	7 792
2.	Dział RTG	28 143	28 708	20 790
3.	TK	8 266	8 459	6 281
4.	EEG	252	204	144
5.	EKG	3 292	3 306	1 495
6.	EEG i Holter	594	627	327
7.	Echokardiografia	2 266	2 311	1 662
8.	Próby wysiłkowe	322	276	118
9.	Audiometria	2 396	1 919	1 370
10.	Diagnostyka Laboratoryjna	427 324	435 457	342 926
	Ogółem	**482 325**	**490 841**	**382 905**

Źródło: dane Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich

Stale zmieniająca się sytuacja w służbie zdrowia spowodowała w ciągu ostatnich lat przekształcenia i zmiany w Zespole Opieki Zdrowotnej w Końskich.

Z dniem 01.01.2020 r. z powodu nierentowności oraz braku personelu zamknięty został Oddział Rehabilitacyjny dla dzieci.

We wszystkich ośmiu gminach dostępna jest podstawowa opieka zdrowotna w postaci publicznych bądź niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz działających aptek ogólnodostępnych.

Tabela 12. Liczba publicznych bądź niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz aptek ogólnodostępnych w powiecie koneckim

Gmina	liczba publicznych/niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	liczba aptek /punków aptecznych
Fałków	2	2
Gowarczów	1	1
Końskie	3	15
Radoszyce	1	3
Ruda Maleniecka	1	1
Słupia Konecka	1	1
Smyków	1	1
Stąporków	5	5
Ogółem	**15**	**29**

Źródło: dane Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich

Na terenie powiatu koneckiego funkcjonuje 15 publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz 29 aptek ogólnodostępnych. Najwięcej niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej podobnie jak aptek i punków aptecznych zlokalizowanych jest w gminie Stąporków i gminie Końskie.

Ochrona i promocja zdrowia w szerszym ujęciu, to cały zespół działań w zakresie lecznictwa, przedsięwzięć zapobiegających i minimalizujących zachorowalność, oraz likwidujących zagrożenia zdrowotne. Na terenie powiatu koneckiego zadania z zakresu profilaktyki zdrowotnej realizowane są przez podmioty opieki zdrowotnej, instytucje pomocy społecznej, Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną, placówki oświatowo-wychowawcze, policję i organizacje pozarządowe.

Placówki oświatowe realizują programy profilaktyczne związane ze zwalczaniem uzależnień, takich jak alkoholizm, palenie tytoniu czy narkomania.

Od 2005 roku działania profilaktyczne realizuje również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, włączając się w obchody Świętokrzyskich Dni Profilaktyki, poprzez promowanie działań prozdrowotnych i ich rozpowszechnienie wśród lokalnej społeczności. W ramach Koneckich Dni Profilaktyki, organizowane są spotkania edukacyjne dla środowisk szkolnych, imprezy o charakterze edukacyjnym, konferencje, festyny, konkursy i rajdy o tematyce prozdrowotnej.

Realizując zadania Powiatu w zakresie ochrony zdrowia, zapewniono opiekę medyczną i rehabilitację osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej w Końskich

i Rudzie Pilczyckiej oraz w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym w Końskich. W 2020 r. na podstawie skierowań od lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej lub z oddziałów szpitala w ZOL przebywało w sumie 98 pacjentów, wymagających szczególnej, całodobowej opieki pielęgnacyjnej i lekarskiej. W ciągu kilku ostatnich lat odnotowuje się systematyczny wzrost liczby osób kierowanych do placówki.

Innymi problemami w powiecie koneckim są choroby psychiczne i wszelkiego rodzaju uzależnienia.

Na terenie powiatu koneckiego wiodącymi podmiotami zajmującymi się problematyką osób psychicznie chorych i uzależnionych są działające od wielu lat przy szpitalu w Końskich jest Poradnia Zdrowia Psychicznego oraz Poradnia Leczenia Uzależnień Poradnia Zdrowia Psychicznego w Stąporkowie.

Tabela 13. Ilość porad udzielonych w Poradni Zdrowia Psychicznego i Poradni Leczenia Uzależnień w ZOZ w Końskich w latach 2018 – 2020

Nazwa poradni	Liczba porad
2018	
Poradnia Leczenia Uzależnień	1 414
Poradnia Zdrowia Psychicznego	3 878
2019	
Poradnia Leczenia Uzależnień	1 406
Poradnia Zdrowia Psychicznego	3 834
2020	
Poradnia Leczenia Uzależnień	1 540
Poradnia Zdrowia Psychicznego	3 401

Źródło: dane Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich

Z danych tabeli wynika, że w latach 2018 – 2020 w Poradni Zdrowia Psychicznego w ZOZ w Końskich udzielono znacznie więcej porad niż w Poradni Leczenia Uzależnień. Sumując dane statystyczne z trzech lat, z Poradni Leczenia Uzależnień skorzystało 4 360 osób, natomiast z Poradni Zdrowia Psychicznego skorzystało aż 11 113 osób. Jednakże przyglądając się bliżej danym można zauważyć, że na przestrzeni wymienionych lat ilość wizyt w Poradni Zdrowia Psychicznego ma tendencję spadkową, natomiast ilość wizyt w Poradni Leczenia Uzależnień ma niepokojąco tendencję wzrostową. Od 2019 r. do 2020 r. liczba uzależnionych wzrosła aż o 134, spadła za to liczba osób z zaburzeniami psychicznymi z 3 834 do 3 401, czyli o 433.

Tabela 14. Ilość osób leczonych z zaburzeniami psychicznymi w ZOZ w Końskich w latach 2018 – 2020

Wyszczególnienie	Leczeni	w tym leczeni ogółem w wieku lat					
	ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	osoby zamieszkałe na wsi
			2018				
liczba osób z zaburzeniami psychicznymi	1 678	675	29	174	1 046	429	1 054
			2019				
liczba osób z zaburzeniami psychicznymi	1 786	720	27	188	1 123	448	1 134
			2020				
liczba osób z zaburzeniami psychicznymi	1 655	662	20	167	1 050	418	1 071

Źródło: dane Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich

Prezentowana tabela przedstawia ilość osób leczonych z zaburzeniami psychicznymi w ZOZ w Końskich z wyszczególnionym podziałem na wiek pacjentów. W 2018 r. ilość leczonych wynosiła 1 678, w tym mężczyzn 675. Najwięcej pacjentów było w wieku 30 – 64, natomiast najmniej w wieku 0 – 18. Osób zamieszkałych na wsi było 1 054. W 2019 r. liczba ogólna nieco wzrosła do 1 786, tak samo jak liczba mężczyzn zwiększyła się o 45. W dalszym ciągu największa ilość pacjentów znajdowała się w wieku 30 – 64. Osób pochodzących ze wsi było leczonych 1 134. W 2020 r. ogólna liczba wyniosła 1 655, w tym mężczyzn 662. Najwięcej i najmniej leczonych było w takim samym przedziale wiekowym, jak w poprzednich latach. Osób zamieszkałych na wsi było 1 071. Spoglądając na dane statystyczne z powyższych lat można wywnioskować, że liczba ogólna leczonych utrzymuje się na poziomie ok. 1 700. W dużej mierze są to osoby w wieku od 30 do 64 oraz osoby zamieszkałe na wsi.

Tabela 15. Ilość osób leczonych z zaburzeniami psychicznymi spowodowane używaniem alkoholu w ZOZ w Końskich w latach 2018 – 2020

Wyszczególnienie	Leczeni	w tym leczeni ogółem w wieku lat					
	ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	osoby zamieszkałe na wsi
			2018				
liczba osób z zaburzeniami psychicznymi spowodowane używaniem alkoholu	545	393	4	30	477	34	354
			2019				
liczba osób z zaburzeniami psychicznymi spowodowane używaniem alkoholem	575	462	0	30	507	38	382
			2020				
liczba osób z zaburzeniami psychicznymi spowodowane używaniem alkoholu	401	321	0	32	346	23	247

Źródło: dane Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich

Z powyższej tabeli wynika, że ogólna liczba pacjentów uzależnionych od alkoholu wynosiła w 2018 r. 545, w tym mężczyzn 393. W wieku od 30 do 64 lat było leczonych 477. Osób pochodzących ze wsi jest 354. W 2019 r. liczba ogólna wzrosła zaledwie o 30 osób do liczby 575, w tym 462 mężczyzn. W wieku 30 –64 z ogólnej liczby leczonych było 507. Osób zamieszkałych na wsi było 382. Natomiast w 2020 roku ogólna liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, spowodowanymi używaniem alkoholu zmalała z 575 na 401, to mniej o 174. Liczba mężczyzn również automatycznie zmalała z 462 do 321, czyli o 141. Osób leczonych mieszkających na wsi było 247. Przyglądając się bliżej wyżej przedstawionym danym liczbowym można wywnioskować, że bardzo duży odsetek uzależnionych od alkoholu stanowią mężczyźni. Osoby, które zdecydowanie częściej sięgają po alkohol znajdują się w przedziale wiekowym 30 – 64 i pochodzą ze wsi. Bardzo rzadko odnotowuje się przypadki uzależnienia w wieku od 0 do 18 lat.

System pomocy społecznej

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę i powiat określone zadania w zakresie pomocy społecznej – zadania własne (w tym dla gminy zadania własne o charakterze obowiązkowym) oraz zadania zlecone z zakresu administracji samorządowej.

Na poziomie powiatu zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, natomiast na poziomie gminnym - osiem ośrodków pomocy społecznej, w tym trzy miejsko-gminne ośrodki pomocy społecznej w: Końskich, Stąporkowie i Radoszycach oraz pięć gminnych ośrodków pomocy społecznej w: Fałkowie, Gowarczowie, Rudzie Malenieckiej, Słupi Koneckiej i Smykowie.

Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej na terenie powiatu koneckiego obejmują ponadto:

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Stąporkowie jest ośrodkiem wsparcia dziennego, przeznaczonym dla osób dotkniętych schorzeniami psychicznymi lub niepełnosprawnością intelektualną, niewymagających leczenia szpitalnego, bądź opieki stacjonarnej.

Dom Dziennego Pobytu, funkcjonujący w strukturze organizacyjnej Miejsko–Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich, świadczy usługi opiekuńcze a także prowadzi działalność kulturalno-oświatową i integracyjną.

Utworzenie i prowadzenie domu dziennego pobytu jest zadaniem gminy, które nie ma charakteru obowiązkowego. Problem ten został dostrzeżony na szczeblu centralnym i w 2015 r. przyjęty został ogólnopolski rządowy program „Senior-Wigor". W ramach ww. programu, na terenie powiatu koneckiego w gminach Stąporków, Słupia Konecka i Radoszyce utworzone zostały kluby seniora, które w 2020 r. objęły swoim wsparciem łącznie 128 osób.

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i którym nie można zapewnić pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Na terenie powiatu koneckiego funkcjonują dwa domy pomocy społecznej **Dom Pomocy Społecznej „Cichy Zakątek" w Końskich i Dom Pomocy Społecznej „Etola" w Rudzie Pilczyckiej.** Dom Pomocy Społecznej „Cichy Zakątek" w Końskich jest placówką przeznaczoną dla osób przewlekle psychicznie chorych, Dom Pomocy Społecznej „Etola" w Rudzie Pilczyckiej jest natomiast placówką przeznaczoną dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela krótkoterminowej pomocy osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w przepadkach stosowanej przemocy domowej oraz samym ofiarom przemocy. Działania OIK skupiają się na działaniach profilaktycznych oraz udzielaniu bezpłatnego poradnictwa psychologicznego i informacyjno-socjalnego.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze realizują zadania w zakresie zapewnienia opieki dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Zapewniają całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe i rozwojowe dziecka.

Na terenie powiatu koneckiego funkcjonują trzy całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze: **Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie, Placówka Rodzinna w Brodach, Placówka Rodzinna w Kawęczynie.**

Warsztat Terapii Zajęciowej w Końskich przy Towarzystwie Wspierania Rozwoju Powiatu „Wszechnica Konecka" stwarza osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu oraz do podjęcia zatrudnienia.

Zakład Aktywności Zawodowej w Końskich jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką, której celem jest zatrudnianie oraz kompleksowa rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym i umiarkowanym.

Tabela 16. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020

Wyszczególnienie		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
środowiskowe domy samopomocy				
Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Stąporkowie	Liczba miejsc ogółem	35	35	35
	Liczba osób objętych wsparciem	37	39	37
domy dziennego pobytu				
Dom Dziennego Pobytu przy MGOPS w Końskich	Liczba osób objętych wsparciem	57	58	47
domy pomocy społecznej				
Dom Pomocy Społecznej „Cichy Zakątek" w Końskich	Liczba miejsc ogółem	150	150	150
	Liczba mieszkańców	150	150	141
Dom Pomocy Społecznej „Etola" w Rudzie Pilczyckiej	Liczba miejsc ogółem	120	120	120
	Liczba mieszkańców	118	118	113
placówki opiekuńczo-wychowawcze				
Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie	Liczba miejsc ogółem	20	20	14
	Liczba osób umieszczonych	20	15	12
Placówka Rodzinna w Brodach	Liczba miejsc ogółem	8	8	8
	Liczba osób umieszczonych	8	8	8
Placówka Rodzinna w Kawęczynie	Liczba miejsc ogółem	8	8	8
	Liczba osób umieszczonych	8	7	9
Warsztat Terapii Zajęciowej				
Warsztat Terapii Zajęciowej w Końskich funkcjonujący przy Towarzystwie Wspierania Rozwoju Powiatu „Wszechnica Konecka"	Liczba miejsc ogółem	30	30	30
	Liczba osób objętych wsparciem	30	30	30
Zakład Aktywności Zawodowej				
Zakład Aktywności Zawodowej w Końskich	Liczba miejsc ogółem	43	43	43
	Liczba zatrudnionych	43	43	43

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Stąporkowie dostosowany jest do przyjęcia 40 uczestników, z czego dotacja z budżetu państwa obejmuje 35 podopiecznych. W roku 2018 i 2020 liczba osób korzystających ze wsparcia Domu wynosiła 37, natomiast w roku 2019 – 39.

W domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego, liczba mieszkańców latach 2018 – 2019 utrzymywała się na jednakowym poziomie. W roku 2020 nastąpiło zmniejszenie liczby pensjonariuszy, z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju (zgony, brak osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej – sytuacja dotyczy całego kraju).

Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie w latach 2018 - 2020 dysponowała 20 miejscami oraz 3 miejscami interwencyjnymi, a od 2021 r., na skutek zmiany przepisów prawa, liczba miejsc została zredukowana do 14 (11 miejsc socjalizacyjnych i 3 interwencyjne). Placówki rodzinne zapewniają po 8 miejsc dla dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodzicielskiej. W latach 2018 – 2020 roku we wszystkich placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego, wykorzystane były na bieżąco wszystkie dostępne miejsca przeznaczone dla dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodzicielskiej.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Końskich w latach 2018 – 2020 obejmował swoim wsparciem 30 osób niepełnosprawnych, niezdolnych do pracy.

W Zakładzie Aktywności Zawodowej w Końskich w latach 2018 – 2019 zatrudnionych było 43 niepełnosprawnych pracowników.

Podsumowując, należy podkreślić, że liczba miejsc w instytucjach i placówkach pomocy społecznej, funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego w większości wykorzystywana była w 100% a jedynie w domach pomocy społecznej wskaźnik ten wynosił 94%.

Powody przyznawania pomocy społecznej

Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny.

Ustawa o pomocy społecznej określa sytuacje, w których udziela się pomocy osobom i rodzinom, w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę

uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej oraz klęski żywiołowej lub ekologicznej. Przy tak przyjętych założeniach, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, uprawnienia i możliwości.

Najczęstszą formą pomocy, z której korzystają osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej jest pomoc materialna.

Na podstawie danych zebranych z ośrodków pomocy społecznych z poszczególnych gmin powiatu koneckiego wynika, że najwyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców występuje w gminie Słupia Konecka (2020 – 15,99 %), następnie w gminach Ruda Maleniecka (2020 – 9,38 %) i Gowarczów (2020 – 9,36 %). Najniższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców występuje w gminach Stąporków (2020 – 5,20 %) oraz Końskie (2020 - 5,50 %).

Zbiorcze zestawienie danych o liczbie osób i rodzin objętych pomocą społeczną w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020, zebranych ze wszystkich gmin powiatu koneckiego obrazuje poniższa tabela.

Tabela 17. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba rodzin objętych pomocą społeczną	3 277	2 952	2 736
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	6 733	6 257	5 544
odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców powiatu	5,93 %	7,78 %	6,98 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu koneckiego

Z powyższego zestawienia wynika, że zarówno liczba rodzin, jak i liczba osób objętych pomocą społeczną w powiecie koneckim ma tendencję spadkową (w 2020 r. w stosunku do 2018 r. spadek na poziomie 17% - 18%).

Zbiorcze zestawienie danych o powodach przyznawania pomocy społecznej w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 18. Powody przyznawania pomocy społecznej wg liczby osób w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020

Powody przyznawania pomocy społecznej:	2018	2019	2020
- ubóstwo	1 102	1 008	913
- sieroctwo	3	3	3
- bezdomność	74	74	71

- bezrobocie	1 192	1 040	1 000
- niepełnosprawność	1 251	1 207	1 117
- długotrwała lub ciężka choroba	1 156	1 168	1 067
- przemoc w rodzinie	43	32	21
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	424	435	396
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	215	212	181
- trudności w integracji cudzoziemców	0	0	0
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	44	47	51
- alkoholizm	131	141	121
- narkomania	2	4	6
- zdarzenie losowe	8	17	15
- sytuacja kryzysowa	14	10	13
- klęska żywiołowa lub ekologiczna	3	0	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu koneckiego

Analizując powyższe dane, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej we wszystkich gminach powiatu koneckiego w latach 2018 - 2020 były niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz ubóstwo. Sporadycznymi powodami w przyznawaniu pomocy społecznej były sieroctwo, narkomania oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna. W ww. okresie nie przyznano pomocy z tytułu potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi oraz trudności w integracji cudzoziemców.

Zbiorczy obraz struktury osób, którym udzielono pomocy i wsparcia wg grup wiekowych i płci w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 19. Struktura osób, którym udzielono pomocy i wsparcia wg grup wiekowych i płci w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020

Osoby, którym udzielono pomocy i wsparcia	Osoby w wieku:	2018	2019	2020
Kobiety	0-17 lat	567	540	430
	produkcyjnym	1521	1412	1252
	w wieku emerytalnym	556	485	442
	Ogółem	**2644**	**2437**	**2124**
Mężczyźni	0-17 lat	572	566	467
	produkcyjnym	1675	1604	1514
	w wieku emerytalnym	240	238	229
	Ogółem	**2487**	**2408**	**2210**
Ogółem	0-17 lat	1139	1106	897
	produkcyjnym	3196	3016	2766
	w wieku emerytalnym	796	723	671

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu koneckiego

Jak wynika z powyższego zestawienia najliczniejszą grupę osób korzystających z pomocy społecznej w powiecie koneckim stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Grupa ta na przestrzeni analizowanych lat utrzymywała się na poziomie powyżej 60% (2018 – 62,3%, 2019 – 62,2%, 2020 - 63,8%). Najmniej liczną grupą beneficjentów, którym udzielono pomocy i wsparcia w latach 2018 – 2020 były osoby w wieku emerytalnym (2018 - 18,4 %, 2019 - 14,9%, 2020 - 15,5%). Odsetek kobiet korzystających z pomocy społecznej, który w 2018 r. stanowił 61 % ogółu osób, sukcesywnie malał i w 2020 r. stanowił 49%. Wzrasta natomiast liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej (2018 – 39%, 2020 – 51%).

Tabela 20. Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020

Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej	2018	2019	2020
rodziny z dziećmi	1 028	908	776
rodziny niepełne	313	279	253
rodziny emerytów i rencistów	681	671	610
inne	849	882	873

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu koneckiego

Z analizy powyższej tabeli wynika, że z pomocy społecznej na terenie powiatu koneckiego w latach 2018 – 2020 najczęściej korzystały „rodziny z dziećmi". Nieliczną grupę stanowiły natomiast „rodziny niepełne", stanowiące około 10% - 11% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia. W ww. okresie zauważalny jest ogólny spadek rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Pomoc osobom niepełnosprawnym

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych problemów współczesnego świata. Znaczenie tego zjawiska wynika zarówno z jego rozmiarów (na przestrzeni lat obserwujemy dynamiczny wzrost liczby osób niepełnosprawnych), jak i powszechności występowania oraz społecznych i indywidualnych konsekwencji jakie wywołuje.

Skala problemu niepełnosprawności jest trudna do oszacowania. Dane gromadzone są jednocześnie przez różne instytucje, takie jak: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Organem administracji publicznej orzekającym w pierwszej instancji w sprawach o stwierdzenie niepełnosprawności jest Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Działalność zespołu polega na wydawaniu orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16 r. ż.), wydawaniu orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla dorosłych), orzeczeń

o ulgach i uprawnieniach, legitymacji osoby niepełnosprawnej i wydawaniu kart parkingowych.

Zespół określa w orzeczeniu wskazania dotyczące m.in. odpowiedniej formy zatrudnienia, szkolenia, uczestnictwa w terapii zajęciowej, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystania ze środowiskowego systemu wsparcia.

W 2018 r. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Końskich wydał 2 934 orzeczenia, w 2019 r. – 2 957. W 2020 r. odbyło się 211 posiedzeń składów orzekających w wyniku których, Zespół wydał 2 497 orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, w tym 2 308 orzeczeń dla dorosłych i 189 orzeczeń dla dzieci.

W 2020 r. Zespół wydał 622 legitymacji potwierdzających niepełnosprawność oraz stopień niepełnosprawności i 550 kart parkingowych.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatów, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Powiat realizuje następujące zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej:

- dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- dofinansowanie do kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- pilotażowy program „Aktywny samorząd",
- staże,
- szkolenia zawodowe,
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Wysokość środków finansowych na realizację ww. zadań oraz liczbę osób objętych wsparciem, obrazują poniższe tabele:

Tabela 21. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz liczba osób niepełnosprawnych objęta wsparciem z terenu powiatu koneckiego w latach 2018–2020

Rok	Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	Wysokość wykorzystanych środków (w zł)
2018	291	341 588,00
2019	313	383 290,00
2020	216	271 662,00

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Z analizy danych, zawartych w powyższej tabeli wynika, że kwota wydatkowana na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2019 r., była o 12% wyższa, niż w 2018 r. i o 41% wyższa, niż w 2020 r.

Tabela 22. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz liczba osób z terenu powiatu koneckiego objętych wsparciem w latach 2018–2020

Rok	Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	Wysokość wykorzystanych środków (w zł)
2018	160	151 278,00
2019	167	204 919,00
2020	128	159 605,95

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

W okresie objętym analizą, najwyższa kwota dofinansowania do uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych wydatkowana została w 2019 r. i przewyższała o ponad 35% kwotę przeznaczoną na ten cel w 2018 r. oraz o 28% kwotę wydatkowaną w 2020 r.

Tabela 23. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych oraz liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem z terenu powiatu koneckiego w latach 2018–2020

Rok	Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	Wysokość wykorzystanych środków (w zł)
2018	24	95 920,90
2019	35	132 615,38
2020	34	168 079,53

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

W latach 2018-2020 zauważalna jest tendencja wzrostowa wysokości środków PFRON, przeznaczanych na dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych. W 2020 r. stanowi blisko 27% wydatków z roku poprzedniego, natomiast w 2019 r. wzrost ten wynosił 38% w porównaniu z 2018 r.

Tabela 24. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych (technicznych i w komunikowaniu się) w powiecie koneckim w latach 2018–2020

Rok	Liczba zrealizowanych umów o dofinansowanie oraz wysokość wydatkowanych środków (w zł)	
2018	24	58 330,00
2019	52	119 065,62
2020	55	115 413,38

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

W 2020 r. w stosunku do 2019 r. zawarto o niespełna 6% więcej umów na dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych (technicznych i w komunikowaniu się), natomiast w 2019 r. w stosunku do roku poprzedniego wzrost liczby tych umów wynosił aż 116%.

Tabela 25. Liczba imprez z obszaru kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych i wysokość środków PFRON przeznaczonych na ich dofinansowanie w latach 2018–2020

Rok[1)]	Liczba zrealizowanych imprez	Wysokość wykorzystanych środków (w zł)
2018	1	2 000,00
2019	1	5 000,00
2020	1	2 664,00

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

W okresie objętym analizą rokrocznie organizowana była jedna impreza dofinansowywana w obszarze kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Najwyższa kwota dofinansowania przyznana została w 2019 r. i wyniosła 5 000,00 zł.

Tabela 26. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd" w latach 2018-2020

Środki finansowe PFRON na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd"			
Obszary wsparcia	**Wysokość przyznanych środków finansowych (zł)**	**Wysokość wydatkowanych środków finansowych (zł)**	**Liczba zrealizowanych umów o dofinansowanie**
		Rok 2018	
Moduł I	64 534	63 989	19
Moduł II	215 043	214 793	82
koszty obsługi	16 914	16 914	x
Ogółem	**296 491,41**	**295 696**	**101**
		Rok 2019	
Moduł I	287 202,3	273 418,69	58
Moduł II	241 222,5	237 992,5	84

koszty obsługi	34 347,61	34 347,61	x
Ogółem	**562 772,41**	**545 758,8**	**140**
		Rok 2020	
Moduł I	194 769,12	49 931	23
Moduł II	294 226,54	144 177,5	46
koszty obsługi	317 84,69	7000	x
Ogółem	**520 780,35**	**201 108,5**	**69**

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, Starostwo Powiatowe w Końskich

W 2019 r. wysokość środków PFRON wydatkowanych na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd" wzrosła w stosunku do 2018 r. o blisko 85%, a łączna liczba zawartych umów wzrosła o 38,6%. Natomiast w roku 2020, w stosunku do roku poprzedniego, nastąpił spadek wydatkowanych środków o 63% oraz spadek liczby zawartych umów o połowę.

Tabela 27. Środki PFRON przeznaczone na dofinansowanie projektów w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami" w latach 2018–2020

Rok	Obszar działań programu	Liczba jednostek która otrzymała dofinansowanie	Wysokość środków wydatkowanych (w zł)
2018	B (likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania)	2	108 178,11
2019	B (likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania)	1	9 840,34
2020	F (utworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących wtz)	1	60 000,00
Ogółem		4	178 018,45

Źródło: dane Starostwo Powiatowe w Końskich

W latach 2018–2020 łączne środki PFRON przeznaczone na dofinansowanie projektów w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami", wyniosły ponad 178 000 zł. Najwyższy ich odsetek stanowiły dofinansowania w obszarze B w 2018 r. Wówczas dofinansowaniem objęto dwie jednostki.

Tabela 28. Formy i środki wsparcia na aktywizację osób niepełnosprawnych w latach 2018-2020

Formy wsparcia	2018		2019		2020	
	osoby	środki (zł)	osoby	środki (zł)	osoby	środki (zł)
staże	0	0	3	16 536	3	21 860,22
szkolenia zawodowe	3	5 000	1	2 694	0	0
refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	8	270 000	5	171 000	6	221 936,56
jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	0	0	0	0	2	50 000

Źródło: dane Powiatowy Urząd Pracy w Końskich

W ramach rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych PUP w Końskich w latach 2018 – 2020 aktywizował osoby bezrobotne i poszukujące pracy z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności za pomocą wybranych form wsparcia ze środków PFRON. Największym powodzeniem w omawianym okresie cieszyła się refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. W ramach powyższego zatrudnienie podjęło w sumie 19 osób, a na ten cel wydatkowano 662 936,56 zł.

Na pozostałe formy wsparcia PUP w Końskich przeznaczył 96 090,22 zł i aktywizował 12 osób łącznie. Od 2020 r. rozpoczął finansowanie ze źródła PFRON jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, z których skorzystały 2 osoby w kwocie 50 000 zł.

Problemy dziecka i rodziny

Powiat Konecki jako organ administracji samorządowej, zapewnia dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, opiekę i wychowanie poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej, tj. rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Tabela 29. Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej na terenie powiatu koneckiego

Przyczyny umieszczenia	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe	Placówki opiekuńczo - wychowawcze
sieroctwo	1	2	0	0
półsieroctwo	5	2	0	0
uzależnienia rodziców	36	13	3	25
przemoc w rodzinie	1	2	0	0
bezradność wychowawcza	3	3	0	0
niepełnosprawność rodziców	2	0	0	1

długotrwała lub ciężka choroba rodziców	1	5	0	0
ubóstwo	1	0	0	0
bezrobocie	0	0	0	0
nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	0	0	0
pobyt za granicą co najmniej jednego rodziców	5	0	0	0
inne	5	0	3	3
dzieci cudzoziemców	0	0	0	0
małoletnie matki	0	0	0	0

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich według stanu na dzień 31.12.2020 r.

Z analizy danych PCPR w Końskich wynika, że głównym powodem umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu koneckiego w 2020 r. było uzależnienie od alkoholu przynajmniej jednego z rodziców. Z ogólnej liczby dzieci, przebywających w spokrewnionych rodzinach zastępczych, ponad połowa (36 osób) została umieszczona poza środowiskiem rodzinnym z ww. powodu. W związku z uzależnieniem rodziców od alkoholu, trzynaścioro dzieci umieszczono w rodzinach zastępczych niezawodowych, troje w zawodowej rodzinie zastępczej, siedmioro w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, jedno w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego, a siedemnaścioro w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.

Z powodu półsieroctwa w rodzinach zastępczych spokrewnionych, według stanu na 31.12.2020 r. przebywało pięcioro dzieci, a w rodzinach zastępczych niezawodowych dwoje dzieci. Niepokojący jest fakt, iż w powiecie koneckim utrzymuje się zjawisko migracji zarobkowej, która jest jedną z głównych przyczyn umieszczania dzieci poza środowiskiem rodzinnym. Z analizy danych PCPR w Końskich wynika, że w 2020 r. w pieczy zastępczej z ww. powodu umieszczonych zostało pięcioro dzieci.

Głównym założeniem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zorganizowanie skutecznej pomocy dla rodzin przeżywających trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci poprzez system wsparcia na poziomie gminy (asystenci rodzinni, rodziny wspierające, placówki opiekuńczo - wychowawcze wsparcia dziennego), na poziomie powiatu (organizator rodzinnej pieczy zastępczej, koordynatorzy, rodziny zastępcze, całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze) oraz na poziomie samorządu województwa (ośrodki adopcyjne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne).

Zgodnie z ww. ustawą wyróżnia się rodziny zastępcze spokrewnione, które tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub

rodzeństwem dziecka - czyli dziadkowie i rodzeństwo dziecka oraz zawodowe lub niezawodowe rodziny zastępcze, które tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Tabela 30. Liczba i rodzaj rodzin zastępczych w powiecie koneckim w latach 2018-2020

Rodzaj rodziny	Lata		
	2018	**2019**	**2020**
spokrewnione	47	50	49
niezawodowe	18	19	24
zawodowe:	5	2	2
w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	0	0
Ogółem	**70**	**71**	**75**

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego w latach 2018 – 2020 utrzymywała się na podobnym poziomie. Nieznaczny wzrost liczby rodzin zastępczych nastąpił w 2020 r. i był spowodowany zwiększeniem się liczby rodzin zastępczych niezawodowych (2018 r. – 18 rodzin, 2020 r.– 24 rodzin). Niepokojącym zjawiskiem jest malejąca liczba zawodowych rodzin zastępczych oraz brak na terenie powiatu koneckiego zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Tabela 31. Liczba dzieci w poszczególnych typach rodzin zastępczych w latach 2018-2020

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	Lata		
	2018	**2019**	**2020**
spokrewnionych	74	74	70
niezawodowych	25	29	33
zawodowych:	16	7	7
w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	3	0	0
Ogółem	**115**	**110**	**110**

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

W 2020 r., w porównaniu z latami 2018-2019, zmalała liczba dzieci przebywających w spokrewnionych rodzinach zastępczych. Podobny spadek liczby dzieci dotyczy zawodowych rodzin zastępczych i wynika ze zmniejszenia się ogólnej liczby zawodowych rodzin zastępczych, funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego. W 2020 r. nastąpił natomiast wzrost liczby dzieci przebywających w niezawodowych rodzinach zastępczych.

Rodziny zastępcze otrzymują świadczenia obligatoryjne w postaci świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, którego wysokość jest zróżnicowana ze względu na rodzaj rodziny zastępczej, dodatku z tytułu niepełnosprawności i dodatku wychowawczego

tzw. „500+". Rodziny zastępcze mają również możliwość korzystania ze świadczeń fakultatywnych, tj. dofinansowania do wypoczynku, pomocy jednorazowej w związku z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej, świadczenia wynikającego ze zdarzenia losowego, jak również zwrotu środków finansowych wydanych na utrzymanie lokalu mieszkalnego i dofinansowania raz w roku remontu lokalu mieszkalnego (dla rodzin zastępczych i zawodowych).

Tabela 32. Kwoty świadczeń pieniężnych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2018- 2020

Rodzaj rodziny zastępczej	Kwoty świadczeń pieniężnych (w zł) rok 2018	Kwoty świadczeń pieniężnych (w zł) rok 2019	Kwoty świadczeń pieniężnych (w zł) rok 2020
Rodziny zastępcze spokrewnione	581 304,66	569 542,38	525 413,87
Rodziny zastępcze niezawodowe	296 168,21	301 541,44	325 323,05
Rodziny zastępcze zawodowe	96 244,88	76 244,60	80 455,43
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	12 689,04	0,00	0,00
Rodziny pomocowe	350,66	3 122,04	0,00
Ogółem	**986 757,45**	**950 450,46**	**931 192,35**

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że od 2019 r. uległa zmniejszeniu ogólna kwota wydatkowana przez PCPR w Końskich na świadczenia dla rodzin zastępczych. Spowodowane jest to w głównej mierze malejącą liczbą rodzin zastępczych zawodowych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej oraz po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy rodzinie naturalnej, powiat zobowiązany jest zapewnić opiekę dziecku w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela 33. Struktura wiekowa wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie koneckim w 2020 r.

Wiek	Rodzaj pieczy zastępczej		
	Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie	**Placówka Rodzinna w Brodach**	**Placówka Rodzinna w Kawęczynie**
przedszkolny	1	0	0
szkoły podstawowej	5	5	3
szkoły ponadpodstawowej	7	2	4
osoby pełnoletnie	5	1	2

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

W 2020 roku w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu koneckiego najliczniejszą grupę wychowanków stanowiły dzieci i młodzież szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych (łącznie 26 osób). Najmniej liczną grupę stanowiły dzieci w wieku przedszkolnym oraz osoby pełnoletnie (łącznie 9 wychowanków).

Istotnym zadaniem PCPR w zakresie organizowania pieczy zastępczej jest wspieranie osób usamodzielnianych, opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.

Tabela 34. Liczba usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w latach 2018-2020

Rodzaj opuszczanej pieczy zastępczej	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
rodzinna piecza zastępcza	50	49	35
placówki opiekuńczo - wychowawcze	12	13	15
młodzieżowe ośrodki wychowawcze	5	0	0

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że od 2018 roku maleje liczba usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, wzrasta natomiast nieznacznie liczba usamodzielnianych wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela 35. Wydatki związane z rozpoczynaniem procesu usamodzielnienia przez wychowanków pieczy zastępczej

Kategoria wychowanków	Wydatki 2018 rok (zł)	Wydatki 2019 rok (zł)	Wydatki 2020 rok (zł)
Opuszczający rodziny zastępcze	286 308,09	274 398,80	207 999,40
Opuszczający instytucjonalną pieczę zastępczą	56 134,93	84 687,03	98 149,13
Opuszczający młodzieżowe ośrodki szkolno-wychowawcze	24 464,10	-	-
Ogółem	**366 907,12**	**359 085,83**	**306 148,53**

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Udzielona w latach 2018 - 2020 roku pomoc na usamodzielnienie, zagospodarowanie, kontynowanie nauki pozwoliła na znaczne polepszenie warunków bytowych i mieszkaniowych usamodzielnianych wychowanków, uwzględniając ich indywidualne potrzeby.

Osoby opuszczające pieczę zastępczą borykają się jednak z bardzo poważnym problemem, jakim jest brak mieszkań. Wyjściem z tej sytuacji byłoby zapewnienie im przez powiat tzw. mieszkań chronionych. Obecnie władze Powiatu Koneckiego czynią starania o pozyskanie środków finansowych na ten cel.

Za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, rodzice solidarnie ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Rada Powiatu w Końskich określa w drodze uchwały, szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 36. Odpłatność rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2018 – 2020

Rodzaj decyzji	Liczba wydanych decyzji w latach		
	2018	2019	2020
decyzje umarzające w części naliczenie odpłatności dla rodziców biologicznych	1	0	4
decyzje umarzające w całości naliczenie odpłatności dla rodziców biologicznych	1	5	3
decyzje odstępujące od naliczenia odpłatności dla rodziców biologicznych na wniosek rodzica	9	30	18
decyzje naliczające odpłatność dla rodziców biologicznych	0	5	7

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

W latach 2018-2020 najliczniejszą grupę rodziców biologicznych stanowili rodzice, wobec których na podstawie przepisów uchwały Rady Powiatu w Końskich odstępowano od naliczenia odpłatności z uwagi na nieprzekraczanie 80% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Decyzje naliczające odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej zostały wydane w stosunku do niewielkiej liczby rodziców biologicznych (w 2019 r. – 5 osób, w 2020 r. – 7 osób).

Edukacja

Jedną z gałęzi polityki społecznej jest polityka edukacyjna (oświatowa), zajmująca się dziećmi jako grupą, której należy zapewnić odpowiednie warunki do rozwoju i wychowania. Działania te realizowane są zarówno przez edukację publiczną, która należy do zadań własnych powiatu, jak i niepubliczną, czyli prowadzoną przez podmioty prywatne.

Na terenie powiatu koneckiego funkcjonują szkoły podstawowe publiczne będące jednostkami organizacyjnymi gmin oraz nieliczne placówki niepubliczne. Ich rozkład przedstawia poniższa tabela:

Tabela 37. Szkolnictwo podstawowe na terenie gmin powiatu koneckiego w 2014 r. i 2019 r.

Gmina	Rok 2014			Rok 2019		
	Liczba szkół ogółem	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba szkół ogółem	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Fałków	2	16	266	2	20	304
Gowarczów	2	19	286	2	22	338
Końskie	11	110	2004	12	163	2443
Radoszyce	6	43	650	7	55	761
Ruda Maleniecka	2	9	165	1	11	195
Słupia Konecka	4	22	194	3	24	214
Smyków	2	13	252	2	18	282
Stąporków	7	47	794	7	74	1025
Ogółem	**36**	**279**	**4611**	**36**	**387**	**5562**

Źródło: dane Główny Urząd Statystyczny

W prezentowanych latach, mimo zmiany liczby szkół w niektórych gminach, ogólna liczba w powiecie koneckim nie zmieniła się. Wzrosła natomiast o jedną placówkę w gminie Końskie i Radoszyce, ale zmniejszyła się w Rudzie Malenieckiej i Słupi Koneckiej. Znacznie wzrosła natomiast liczba uczniów w szkołach podstawowym. W 2014 uczyło się 4611 dzieci zaś w 2019 już 5562. Wzrost ten obserwowany jest we wszystkich gminach i stanowi ogółem 17 % w stosunku do 2014 roku. Zmiany spowodowane są przede wszystkim reformą systemu edukacji w Polsce wprowadzającą nowy podziała szkół poprzez likwidację gimnazjów. Nie wynikają one z przyrostu naturalnego ludności.

Kolejny poziom w systemie edukacji stanowią szkoły ponadpodstawowe. Na terenie powiatu koneckiego funkcjonują zarówno placówki publiczne jak i niepubliczne.
Powiat Konecki jest organem prowadzącym dla sześciu szkół ponadpodstawowych:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej w Końskich,
- II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Końskich,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Końskich,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Końskich,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 3 w Końskich,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Stąporkowie,

a także: Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Baryczy.

Kierunki i zawody w jakich te szkoły kształcą są dość zróżnicowane, a należą do nich m.in.: technik informatyk, technik teleinformatyk, technik logistyk, technik pojazdów samochodowych, technik elektryk, technik elektronik, technik agrobiznesu, technik architektury krajobrazu, technik ekonomista, technik rachunkowości, technik handlowiec, technik hotelarstwa, technik organizacji turystyki, technik żywienia i usług gastronomicznych oraz mechanik pojazdów samochodowych, fryzjer, elektromechanik, elektromechanik pojazdów samochodowych, blacharz, blacharz samochodowy, elektryk, kucharz, sprzedawca, piekarz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, betoniarz-zbrojarz, murarz-tynkarz, stolarz, ślusarz, cukiernik, monter sieci i instalacji sanitarnych, lakiernik samochodowy, operator maszyn i urządzeń odlewniczych.

Ofertę edukacyjną uzupełniają placówki niepubliczne, których jest siedem: Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Kształcenia UNIWEREK, Centrum Kształcenia AWANS, Centrum Kształcenia Ustawicznego „Profesja" Sp. z o.o., Centrum Kształcenia Ustawicznego „PERFEKT" w Końskich, Centrum Edukacyjne NOVUM w Końskich, Centrum Kształcenia Ustawicznego „PATRONUS", a także Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Jóźwikowie, dla których Powiat Konecki jest organem dotującym.

Tabela 38. Uczniowie w szkołach publicznych powiatu koneckiego w latach 2014 – 2020

SZKOŁY	Liczba uczniów wg stanu na dzień:				
	30.09.2014	30.09.2015	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020
I Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej w Końskich	431	421	384	480	464
II Liceum Ogólnokształcące im. Mari Skłodowskiej - Curie w Końskich	470	449	393	537	539
Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Końskich	522	471	423	487	456
Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Końskich	335	326	176	261	247
Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 3 w Końskich	447	404	404	484	454
Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Stąporkowie	201	216	202	233	228
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Baryczy	118	128	106	106	115
Ogółem	**2524**	**2415**	**2088**	**2588**	**2503**

Źródło: dane System Informacji Oświatowej

Liczba uczniów w szkołach publicznych, dla których powiat konecki jest organem prowadzącym, w ostatnich dwóch latach utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie. Do 2018 r. liczba uczniów stopniowo spadała, odnotowano o ok. 430 mniej uczniów niż w poprzednich latach. Po tym roku zauważyć można, że liczba uczniów wzrosła do 2588. Statystyczne wahania danych dotyczących uczniów w szkołach powiatowych, spowodowane są zwykle niżem i wyżem demograficznym, czyli okresowym spadkiem lub wzrostem liczby urodzonych dzieci. Jednak znaczy wzrost zaobserwowany w 2019 r. podyktowany jest zmianami systemu oświaty w Polsce (przyjęciem do szkół absolwentów gimnazjów i szkół podstawowych). Nieco inaczej, przedstawia się liczba uczniów i słuchaczy w szkołach niepublicznych.

Tabela 39. Uczniowie w szkołach prowadzonych przez organy niepubliczne na terenie powiatu koneckiego w latach 2014 – 2020

Szkoły	Liczba uczniów/słuchaczy wg stanu na dzień:									
	30.09.2014		30.09.2015		30.09.2018		30.09.2019		30.09.2020	
	Młodz	Doroś.	Młodz.	Doroś.	Młodz.	Doroś.	Młodz.	Doroś.	Młodz.	Doroś.
ZDZ	175	34	163	39	67	0	142	0	169	0
AWANS	44	123	36	116	35	34	11	0	0	0
ŚSnRzAZiM	26	0	21	0	15	0	38	0	35	0
UNIWEREK	26	0	26	0	19	0	37	0	37	0
PROFESJA	0	395	0	446	0	560	0	421	0	401
PERFEKT	0	229	0	230	101	229	95	266	81	282
NOVUM	0	233	0	304	0	219	0	223	0	252
PATRONUS	0	0	0	0	0	93	0	316	0	377
MOW	0	0	0	0	20	0	34	0	0	377
Ogółem	**271**	**1014**	**246**	**1135**	**257**	**1135**	**357**	**1226**	**350**	**1312**

Źródło: dane System Informacji Oświatowej

Na terenie powiatu koneckiego można zaobserwować duże zainteresowanie szkolnictwem prywatnym, zarówno wśród młodzieży, jak i dorosłych. Szczególnym zainteresowaniem w ostatnich latach cieszą się te drugie placówki. Liczba słuchaczy szkół dla dorosłych w 2020 r. wyniosła 1 312. Oznacza to wzrost aż o 23 % w stosunku do 2014 r.

Na terenie powiatu koneckiego funkcjonuje Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Końskich, która zapewnia kompleksową pomoc psychologiczno – pedagogiczną i psychoedukacją dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom. Do jej zadań należy przede wszystkim:

- diagnozowanie dzieci i młodzieży,

- wydawanie opinii i orzeczeń dotyczących kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży,
- udzielanie pomocy bezpośredniej uczniom oraz rodzicom,
- realizacja zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych,
- wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek.

Tabela 40. Formy pomocy udzielonej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Końskich w latach 2017/2018 – 2019/2020

	2017/2018	2018/2019	2019/2020	Razem
Diagnoza psychologiczna	680	634	305	1619
Diagnoza pedagogiczna	584	541	349	1474
Diagnoza logopedyczna	1632	2174	509	4315
Wydane orzeczenia	106	214	223	543
Wydane opinie	198	343	265	806
Liczba osób korzystających z pomocy poradni	2805	1518	3037	7360

Źródło: dane Starostwo Powiatowe w Końskich

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Końskich w ramach swojej działalności wykonuje najwięcej diagnoz logopedycznych oraz psychologicznych. Z pomocy poradni korzysta coraz większa liczba osób. W analizowanym okresie wyniosła ona 7 360 osób.

Poradnia spełnia bardzo ważną rolę w nauczaniu i pomocy uczniom z trudnościami w funkcjonowaniu w szkole oraz środowisku domowym, oprócz badań diagnostycznych prowadzi również terapie, porady i konsultacje zarówno dla dzieci, jak i ich rodziców.

Powiat Konecki dużą troską otacza również dzieci i młodzież o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Mają one zapewniony dostęp do nauki na każdym etapie edukacji. Stwarzane są warunki do nauczania w szkołach ponadpodstawowych np. poprzez nauczanie indywidualne oraz szereg zajęć rewalidacyjnych. Ważne miejsce w procesie edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej odgrywa Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Baryczy, który oprócz procesu dydaktycznego zapewnia również rehabilitację oraz różne rodzaje terapii. Placówka posiada sprzęt i pomoce dydaktyczne oraz wykwalifikowaną kadrę do realizacji statutowych zadań. W roku szkolnym 2020/2021 naukę pobierało 115 uczniów, mając zapewniony dowóz do szkoły, a także całodobową opiekę w internacie dysponującym 60 miejscami noclegowymi.

Bezpieczeństwo publiczne

Zapewnienie bezpieczeństwa jest jednym z głównych zadań powiatu regulowanym przez ustawę o samorządzie powiatowym w art. 4 ust. 1 pkt. 15, który mówi, że powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.

Teren powiatu koneckiego podzielony jest na dwa rejony działania komisariatów policji, obejmujących swoim działaniem gminy: Stąporków (Stąporków), Radoszyce (Fałków, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Smyków, Słupia Konecka).

Działalność komisariatów koordynowana jest przez Komendę Powiatową Policji w Końskich, która w nadzorze posiada dodatkowo gminę Gowarczów.

W powiecie koneckim do najbardziej uciążliwych dla obywateli kategorii przestępstw, należy zaliczyć bójki i pobicia, rozboje, kradzieże mienia, kradzieże z włamaniem, czyny o charakterze chuligańskim, w tym niszczenie i dewastacja mienia publicznego i prywatnego, podpalenia oraz jazda pojazdami w stanie nietrzeźwym.

Duże wyzwanie stanowi walka z alkoholizmem i narkomanią, szczególnie wśród młodzieży szkolnej, a także zapobieganie zjawiskom przemocy w rodzinie.

Tabela 41. Liczba przestępstw w powiecie koneckim w latach 2018-2020

Kategorie przestępstw	Liczba przestępstw zgłoszonych		
	2018	2019	2020
Bójki i pobicia	9	7	12
Rozboje, wymuszenia rozbójnicze	2	7	5
Kradzieże z włamaniem	44	44	45
Kradzież cudzej rzeczy	94	66	60
Uszkodzenie rzeczy	49	39	38
Kradzież samochodu	6	4	4
Uszczerbek na zdrowiu	21	23	24
Ogółem	**225**	**190**	**188**

Źródło: dane Komenda Powiatowa Policji w Końskich

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że w prezentowanym okresie ogólna liczba przestępstw zgłoszonych w powiecie koneckim była najniższa w 2020 roku. Największą liczbę przestępstw w powiecie koneckim stanowiły kradzieże cudzych rzeczy, kolejno kradzieże z włamaniem, uszkodzenia mienia, uszczerbek na zdrowiu, bójki i pobicia, rozboje, wymuszenia rozbójnicze, najmniej kradzieże samochodu.

Szczególnie ważne zadania w utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku spełniają straże pożarne. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Końskich jest jednostką w pełni i profesjonalną, posiadającą optymalne warunki do właściwego sprawowania ochrony przeciwpożarowej i uczestnictwa w likwidacji zdarzeń ekologicznych, drogowych i innych zadań mających znamiona kryzysu.

Ilość pożarów na terenie powiatu koneckiego w 2018 r. wyniosła – 552, w 2019 r. – 612, a w 2020 r. – 576 pożarów.

Społeczeństwo powiatu koneckiego pozytywnie ocenia działalność policji i straży pożarnej w zakresie działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego. Na szczeblu powiatu podejmuje się szereg przedsięwzięć i działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i porządku, które zależą od wspólnej polityki przeciwdziałania zagrożeniom. Przedsięwzięcia te ujęte są w programie „Bezpieczne Świętokrzyskie", które realizowane są na terenie powiatu koneckiego.

Ważnym zagadnieniem samorządu powiatowego i gminnego w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działania przeciwko członkom rodziny, naruszające ich godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna - jest zamierzonym, celowym działaniem człowieka,
- jest nakierowana na kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- odbywa się w warunkach nierównowagi sił - sprawca ma i wykorzystuje przewagę (fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną) nad ofiarą,
- prowadzi do naruszenia podstawowych praw i wolności ofiary,
- powoduje cierpienie oraz naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Narzędziem pracy w kontekście przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieskiej Karty". Jest to procedura interwencyjna stosowana przez policję, pomoc społeczną, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, oświatę i służbę zdrowia. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie i nie wymaga zgody osoby nią dotkniętej. Bardzo ważne jest podjęcie czynności zmierzających do skoordynowania przedsięwzięć mających na celu udzielenie wsparcia przede wszystkim dla ofiar przemocy. Jednakże nie zapominając o działaniach kierowanych do jej sprawców.

Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Końskich oraz ośrodków pomocy

społecznej z terenu powiatu koneckiego, ukazują w części skalę problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu koneckiego.

Tabela 42. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez KPP w Końskich w latach 2018 – 2020

Lata	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart
2018	216
2019	206
2020	248

Źródło: dane Komenda Powiatowa Policji w Końskich

Tabela 43. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu koneckiego w latach 2018-2020

Ośrodek pomocy społecznej sporządzający NK	Liczba NK 2018	Liczba NK 2019	Liczba NK 2020
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich	19	14	15
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stąporkowie	3	1	1
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach	5	2	0
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie	2	0	0
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi Koneckiej	0	0	1
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gowarczowie	3	1	1
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie	0	2	0
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej	1	1	1
Ogółem	**33**	**21**	**19**

Źródło: dane ośrodków pomocy społecznej z powiatu koneckiego

Z dostępnych danych liczbowych wynika, że w powiecie koneckim największą ilość Niebieskich Kart zarówno w roku 2018, 2019 i 2020 sporządzili funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Końskich. Ośrodki pomocy społecznej sporządziły łącznie w 2018 r. – 33 NK, w 2019 r. – 21 NK, a w 2020 r. – 19 NK.

Tabela 44. Liczba osób z terenu powiatu koneckiego, zgłaszających się do instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem przemocy w rodzinie w latach 2018 - 2020

Liczba osób doznających przemocy	Lata		
	2018	**2019**	**2020**
Ogółem	486	491	483
w tym kobiety	371	347	371
w tym dzieci	42	54	40

Źródło: dane Komenda Powiatowa Policji w Końskich, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Końskich, ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu koneckiego.

W latach 2018 – 2020 do instytucji z terenu powiatu koneckiego, działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgłosiła się porównywalna liczba osób. Z danych liczbowych zgromadzonych w powyższej tabeli wynika, iż najczęściej doznawanie aktów przemocy zgłaszają kobiety (2018 r. – 371, 2019 r. – 347, 2020 r. – 371). Niepokojąca

jest liczba dzieci doznających przemocy, widniejąca w statystykach policji oraz jednostek pomocy społecznej. W roku 2018 dotyczyła ona 42 dzieci, w 2019 – 54, w 2020 – 40.

Instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich oraz działający w jego strukturze Ośrodek Interwencji Kryzysowej, które prowadzą cyklicznie działania profilaktyczne oraz akcje informacyjne. PCPR w Końskich oraz OIK w Końskich współpracują z wieloma instytucjami z terenu powiatu koneckiego działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie takimi jak Komenda Powiatowa Policji w Końskich, ośrodki pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Sąd Rejonowy w Końskich, Prokuratura Rejonowa w Końskich, placówki oświatowe, służba zdrowia, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, w zależności od potrzeb.

Tabela 45. Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa świadczonego w PCPR w Końskich i OIK w Końskich w latach 2018 – 2020

Rodzaj poradnictwa	Lata		
	2018	**2019**	**2020**
prawne	146	133	108
psychologiczne	57	65	48
informacyjno – socjalne	18	9	15
ds. uzależnień	35	21	13
Ogółem	**256**	**228**	**184**

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Tabela 46. Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa świadczonego w PCPR w Końskich i OIK w Końskich w związku z występowaniem problemu przemocy w rodzinie w latach 2018 - 2020

Rodzaj poradnictwa	Lata		
	2018	**2019**	**2020**
prawne	2	4	8
psychologiczne	8	14	4
informacyjno – socjalne	2	4	2
Ogółem	**12**	**22**	**14**

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Ze specjalistycznego poradnictwa świadczonego przez PCPR w Końskich i OIK w Końskich, odsetek osób, które zgłosiły się z problemem przemocy w rodzinie wynosił: w 2018 r – 5%, w 2019 r. – 10%, w 2020 r. – 8%.

Kapitał społeczny

Kapitał społeczny stanowi istotny czynnik wpływający na poziom rozwoju całego społeczeństwa. Kształtuje się on w bardzo długim okresie czasu, a w jego tworzeniu uczestniczy całe społeczeństwo. Najistotniejszym elementem budowania kapitału jest współdziałanie osób dla poprawy indywidualnej sytuacji lub rozwiązania problemów społecznych poprzez powstawanie sieci obywatelskiego zaangażowania, udział w demokratycznych procedurach, a także aktywność w lokalnych stowarzyszeniach.

Poziom kapitału społecznego świadczy o zaangażowaniu lokalnej społeczności w życie społeczne, gdyż wpływa na rozwój lokalny oraz regionalny.

Według danych Krajowego Rejestru Sądowego, na terenie powiatu koneckiego na dzień 31.12.2019 r., zarejestrowanych było 14 fundacji, 15 spółdzielni oraz 226 stowarzyszeń. W rejestrze stowarzyszeń prowadzonym przez Starostę Koneckiego, według stanu na dzień 28.10.2019 r., na terenie powiatu funkcjonowały 194 stowarzyszenia zarejestrowane w KRS, w tym 11 organizacji pożytku publicznego oraz 22 stowarzyszenia działające w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym. Wynika z tego, że liczba zarejestrowanych stowarzyszeń działających na terenie powiatu koneckiego maleje.

Poniższa tabela prezentuje liczbę stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS w podziale na gminy powiatu koneckiego.

Tabela 47. Wykaz organizacji pozarządowych z terenu powiatu koneckiego w 2019 r.

Gmina	Liczba stowarzyszeń
Fałków	10
Gowarczów	22
Końskie	63
Radoszyce	19
Ruda Maleniecka	12
Stąporków	44
Słupia Konecka	11
Smyków	13
Ogółem	**194**

Źródło: dane Starostwo Powiatowe w Końskich

Z danych zawartych w tabeli wynika, że najwięcej stowarzyszeń funkcjonuje na terenie gmin: Końskie i Stąporków, co stanowi odpowiednio 32,5% i 22,7% wszystkich zarejestrowanych stowarzyszeń funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego. Najmniejsza liczba stowarzyszeń działa w gminach Fałków i Słupia Konecka (5% ogólnej liczby zarejestrowanych w powiecie koneckim podmiotów).

W rejestrze stowarzyszeń prowadzonym przez Starostę Koneckiego wpisano 26 stowarzyszeń „zwykłych" oraz 20 stowarzyszeń i klubów działających w zakresie sportu i kultury fizycznej.

Aktualizowana baza organizacji pozarządowych i stowarzyszeń funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego dostępna jest na stronie https://samorzad.gov.pl/web/powiat-konecki/rejestr-stowarzyszen-zwyklych

W ramach współpracy, co roku uchwalany jest roczny program współpracy powiatu koneckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Celem programu jest rozwijanie potencjału regionu poprzez działania na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców powiatu oraz wspieranie działań zmierzających do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Tabela 48. Wysokość dotacji przeznaczona na realizację „Rocznego programu współpracy Powiatu Koneckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie" w latach 2018–2020

OTWARTY KONKURS OFERT

na wspieranie wykonywania zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania i kultury fizycznej

Rok	Liczba osób będących odbiorcami zadań publicznych na które udzielono dotacji	Kwota przeznaczona na realizacje zadania (zł)
2018	125	18 000,00
2019	130	25 000,00
2010	0	0
Ogółem	**255**	**43 000,00**

Źródło: dane Starostwo Powiatowe w Końskich

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2018 r. i 2019 r. ze wsparcia w ramach zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej, skorzystało łącznie 255 osób. W 2019 r. kwota środków finansowych przekazanych przez Powiat dla organizacji pozarządowych na ww. cel była wyższa o 39% w stosunku do 2018 r.

Tabela 49. Środki przeznaczone na dofinansowanie imprez organizowanych przez organizacje pozarządowe w latach 2018–2020

Rok	Dziedzina imprez	Ilość imprez	Kwota dofinansowania (zł)
2018	Turystyka	6	1 989,29
	Kultura	2	1 710,60
	Kultura Fizyczna i Sport	3	1 263,77
	Ochrona Zdrowia	1	500,00
2019	Turystyka	6	2 446,68
	Kultura	2	2 734,25
	Kultura Fizyczna i Sport	12	6 282,22

2020	Ochrona Zdrowia	3	2 800,01
	Turystyka	6	2 393,01
	Kultura, Dziedzictwo Narodowe	1	2 500,00
	Kultura Fizyczna i Sport	1	1 206,90
	Ochrona Zdrowia	1	499,95
Ogółem		**44**	**26 326,68**

Źródło: dane Starostwo Powiatowe w Końskich

W latach 2018–2019 zdecydowanie wzrosła liczba imprez organizowanych na terenie powiatu koneckiego przez organizacje pozarządowe. Dużym zainteresowaniem cieszyły się imprezy w dziedzinie kultury fizycznej i sportu. W 2020 roku, z powodu pandemii koronowirusa ich liczba znacznie spadła.

Jednym ze sposobów na bardziej usystematyzowaną, zinstytucjonalizowaną formę współpracy jest tworzenie w powiecie zespołów o charakterze doradczym i inicjującym, składających się z przedstawicieli samorządu i organizacji pozarządowych, takich jak:

- Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych działająca przy Staroście Koneckim,
- Powiatowa Rada Kół Gospodyń Wiejskich w Końskich.

Inną formą pomocy mieszkańcom powiatu koneckiego są funkcjonujące dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej w Końskich i Stąporkowie oraz jeden punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Fałkowie.

Tabela 50. Punkty świadczące nieodpłatną pomoc prawną oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie na terenie powiatu koneckiego w latach 2018-2020

Rok	Ilość punktów pomocy na terenie powiatu koneckiego	Ilość porad w punktach prowadzonych przez adwokatów lub radców prawych	Ilość porad w punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe	Ilość porad z zakresu prawa cywilnego	Ilość porad z zakresu prawa rodzinnego	Ilość porad z zakresu prawa karnego
2018	3	811	114	423	223	73
2019	3	528	144	351	120	67
2020	3	497	48	241	122	58
Ogółem		**1 836**	**306**	**1 015**	**465**	**198**

Źródło: dane Starostwo Powiatowe w Końskich

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że w latach 2018-2020 ilość porad w punktach prowadzanych przez adwokatów lub radców prawych i punktach prowadzanych przez organizacje pozarządowe ogółem wyniosła 2 142. Najwięcej porad było udzielonych w 2018 r., a najmniej w 2020 r.

Porady dotyczyły głównie spraw z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego oraz karnego. Mieszkańcy powiatu koneckiego mogą również korzystać z bezpłatnego poradnictwa udzielanego przez powiatowego rzecznika praw konsumentów.

Życie kulturalne

Zapewnianiem dostępu do kultury zajmują się instytucje kultury. Ich działania polegają między innymi na jej ochronie, wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, a także opiece nad zabytkami i ochroną dziedzictwa narodowego.

Na terenie powiatu koneckiego zorganizowaną działalność kulturalną prowadzą następujące samorządowe instytucje kultury:

- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Końskie pełniąca funkcję Powiatowej Biblioteki Publicznej dla Powiatu Koneckiego,
- Biblioteka Publiczna w Stąporkowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Fałkowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Gowarczowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Radoszycach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Rudzie Malenieckiej,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Słupi Koneckiej,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Smykowie,
- Miejsko - Gminny Dom Kultury w Końskich,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Stąporkowie,
- Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Gowarczowie,
- Zabytkowy Zakład Hutniczy w Maleńcu.

Pozostałe instytucje kultury, których organizatorami są gminy i powiat to:

- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Końskich,
- Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi,
- Muzeum Regionalne PTTK w Końskich,
- Muzeum etnograficzno-historyczne w Fałkowie,
- Biłasówka, Galeria Sztuki Tadeusza Czarneckiego w Radoszycach
- Prywatne Muzeum Ludowe w Adamowie.

Na terenie powiatu koneckiego działa Zabytkowa Kuźnia Wodna w Starej Kuźnicy, pod opieką Oddziału Muzeum Techniki w Warszawie.

Powiat Konecki efektywnie wspiera szeroko pojętą kulturę, co korzystnie wpływa na jakość i skalę działalności kulturalnej. Wsparciem objęte są podmioty takie jak: instytucje,

szkoły i placówki oświatowe, a także indywidualni twórcy kultury. Niewątpliwie wpływa to na rozwój ruchu artystycznego w lokalnym środowisku i skalę podejmowanych przedsięwzięć społeczno-kulturalnych. Samorząd powiatowy podejmuje także działania mające na celu ochronę i pielęgnowanie dziedzictwa narodowego, włączając w to opiekę nad miejscami o szczególnym znaczeniu historycznym.

Znaczącą rolę w promocji naszego regionu i życia kulturalnego odgrywają koła gospodyń wiejskich działające w powiecie. Ich działalność ma za zadanie upowszechnianie tradycji, tworzenie więzi społecznych i międzypokoleniowych, a także ochronę dziedzictwa kulturowego. W celu wsparcia działalności Kół Gospodyń Wiejskich w 2020 r., uchwałą Zarządu Powiatu powołana została Powiatowa Rada Kół Gospodyń Wiejskich.

Powiat Konecki aktywnie wspiera lokalnych twórców, partycypując w kosztach upowszechniania ich twórczości, a także obejmując patronatem honorowym starosty wiele ciekawych inicjatyw.

Ofertę kulturalną dla mieszkańców powiatu koneckiego wzbogacają również działania realizowane również przez organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje i parafie.

W ostatnich latach na terenie powiatu koneckiego nastąpił wyraźny wzrost aktywności podmiotów funkcjonujących w sferze kultury. Obok stałych przedsięwzięć kulturalnych pojawiają się nowe, interesujące propozycje, które przyczyniają się w znaczący sposób do integracji poszczególnych środowisk oraz motywują do dalszych działań i realizacji kolejnych wspólnych projektów. Doskonałym przykładem takich działań są Kaziuki Koneckie, Kuźnice Koneckie, Marszobieg „Tropem Wilczym", Święto Wojska Polskiego, Przegląd Wieńców Dożynkowych, Powiatowy Przegląd Kół Gospodyń Wiejskich, Obchody Święta Niepodległości, konkursy online.

Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej

Pomoc społeczna finansowana ze środków własnych gmin i powiatu, dotacji celowych z budżetu państwa, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnoprawnych, a także środków zewnętrznych tj.: środki unijne, środki z programów rządowych.

Tabela 51. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej w powiecie koneckim w latach 2018 - 2020

Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej	Rok		
	2018	2019	2020
placówki opiekuńczo – wychowawcze	2 224 513	2 108 879	2 173 450
domy pomocy społecznej	10 878 498	11 720 443	13 216 532
ośrodki wsparcia - ŚDS	597 543	725 535	733 377

rodziny zastępcze	2 449 983	2 239 713	2 064 555
wspieranie rodziny	37 819	37 200	31 310
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie)	12 690	10 152	9 306
działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	1 038 247	1 074 852	1 155 745
działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej	88 397	86 442	88 425
działalność Zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności	369 972	470 519	568 998
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)	1 463 615	1 660 267	1 692 104
pilotażowy programu „Aktywny samorząd"	414 515	403 151	410 793
„Programu wyrównywania różnic między regionami"	110 023,45	0	61500
Moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi"	0	0	286 488
środki EFS na realizację projektu „Równe szanse"	391 353	0	0
środki EFS na realizację projektu „Zielone światło"	0	1 068 063	1 273 578
środki na realizację projektu „Bezpieczna przyszłość"	0	0	1 305 598
środki na realizację projektu "Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej na czas COVID-19"	0	0	178 490
środki POWER na realizację projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii"	0	0	202 939
Ogółem	**20 077 168**	**21 605 216**	**25 453 188**

Źródło: dane Starostwo Powiatowe w Końskich

Najwięcej środków finansowych w powiecie koneckim przeznaczanych jest na działalność domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz funkcjonowanie rodzin zastępczych. Pomoc dla osób niepełnosprawnych głównie finansowana jest ze środków PFRON. Mieszkańcy powiatu zagrożeni wykluczeniem społecznym otrzymują wsparcie w ramach projektów współfinansowanych ze środków UE.

Podsumowanie części diagnostycznej

- Liczba mieszkańców powiatu systematycznie maleje. W porównaniu do roku 2013 spadek wyniósł 4,2 %, a liczba mieszkańców zmalała o 3 534.
- W 2019 r. przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł -5,8.
- Wzrasta liczba osób w wieku powyżej 65 lat oraz zmniejsza się liczba dzieci i młodzieży w wieku 0-14 do ogółu mieszkańców powiatu, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa.
- Zwiększa się ujemne saldo migracji na 1000 mieszkańców (w 2017 r. wynosiło - 2,9 zaś w 2019 r. - 4,6).
- W 2019 r. nastąpił najwyższy spadek stopy bezrobocia w powiecie koneckim w porównaniu do 2018 r.
- W 2020 r. głównymi kategoriami osób bezrobotnych były osoby zamieszkujące na wsi (68,6%), kobiety (53,6%) oraz długotrwale bezrobotni (49%).
- Największy wzrost bezrobocia w powiecie koneckim obserwuje się w gminie Końskie (w 2019 r. stanowił 3,8% ogółu ludności zamieszkującej gminę).
- W 2020 r. analogicznie do poprzednich dwóch lat obserwuje się wyraźny spadek zapotrzebowania na pracowników.
- Zainteresowanie usługami i instrumentami rynku pracy utrzymuje się na podobnym poziomie.
- W 2020 r. w ramach Tarczy Antykryzysowej COVID-19 wsparcie otrzymało 6 008 lokalnych przedsiębiorców.
- Najwięcej podmiotów gospodarczych z powiatu wpisanych do rejestru REGON działających na terenie powiatu koneckiego występowało tzw. kategorii pozostałej, która stanowi 67% ogółem podmiotów.
- W 2019 r. według danych Głównego Urzędu Statystycznego, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły w 83% sektor prywatny.
- Najwięcej podmiotów z sektora prywatnego zlokalizowanych było w gminie Końskie 53,91%, a najmniej w gminie Ruda Maleniecka 2,43 %.
- W 2020 r. z uwagi na pandemię koronawirusa znacząco zmniejszyła się liczba porad w lecznictwie otwartym.
- Ogólna liczba łóżek szpitalnych od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie (około 400). Pozwala to na przyjmowanie pacjentów zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym.

- W 2020 r. znacząco zmniejszyła się liczba pacjentów przyjmowanych na oddziały szpitalne, co było podyktowane koniecznością ograniczenia planowych przyjęć i zabiegów operacyjnych w związku z pandemią koronawirusa.
- Na terenie powiatu koneckiego funkcjonuje łącznie 15 publicznych i niepublicznych placówek podstawowej opieki zdrowotnej, które w pełni pokrywają zapotrzebowanie lokalnej społeczności.
- Na terenie powiatu koneckiego działalność prowadzi 29 aptek ogólnodostępnych, najwięcej zlokalizowanych w Końskich, bo ok. 52%.
- Mała liczba lekarzy ze specjalizacją psychiatrii dziecięcej na terenie powiatu koneckiego.
- Wzrasta liczba pacjentów wymagających opieki psychiatrycznej.
- Obserwuje się wzrost liczby osób (głównie mężczyzn) z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi nadużywaniem alkoholu.
- Maleje liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w powiecie koneckim. W roku 2020 w stosunku do roku 2018 odnotowano spadek na poziomie ok. 18%.
- Najczęściej z pomocy społecznej w latach 2018-2020 korzystały rodziny z dziećmi.
- Najliczniejszą grupę osób korzystających z pomocy społecznej, stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Najmniejszą grupą beneficjentów, którym udzielono pomocy i wsparcia były osoby w wieku emerytalnym.
- W latach 2018 - 2020 najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminach powiatu były: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz ubóstwo.
- Najczęstszą formą pomocy, z której korzystają osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej jest pomoc materialna.
- Najwyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców występuje w gminie Słupia Konecka, a najniższy w gminach Stąporków oraz Końskie.
- W latach 2018 – 2020 liczba miejsc w instytucjach i placówkach działających w obszarze pomocy społecznej w większości wykorzystywana była w 100%, jedynie w domach pomocy społecznej wskaźnik ten wynosił 94%.
- Wzrasta ilość wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności.
- Wzrastają kwoty środków PFRON na dofinansowania dla osób niepełnosprawnych.
- W latach 2018 – 2020 nastąpił spadek liczby zawodowych rodzin zastępczych, także tych o charakterze pogotowia rodzinnego.

- Obserwujemy brak zainteresowania oraz gotowości społecznej w podejmowaniu pieczy zastępczej.
- Na terenie powiatu brak jest mieszkań chronionych.
- Brak jest wolnych miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- Maleje liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i bezdomności.
- W latach 2018 – 2020 występowała mała liczba ośrodków wsparcia dziennego dla seniorów.
- Obserwujemy niską ściągalność naliczonej odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej od rodziców biologicznych.
- W latach 2018 – 2020 widoczny jest spadek liczby mieszkańców – pensjonariuszy domów pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu.
- Powiatowy system edukacji jest dostosowany do potrzeb uczniów i w pełni zaspokaja potrzeby w tym zakresie.
- Ofertę edukacyjną uzupełniają szkoły niepubliczne oferując kształcenie osobom dorosłym.
- Wzrasta liczba wydawanych orzeczeń (o potrzebie kształcenia specjalnego, o nauczaniu indywidualnym) oraz liczba dzieci objętych opieką przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Końskich.
- Polepszające się warunki dla rozwoju i nauki dzieci oraz młodzieży.
- Maleje liczba przestępstw na terenie powiatu koneckiego.
- Największą liczbę przestępstw w powiecie w latach 2018 – 2020 stanowiły kradzieże cudzych rzeczy i kradzieże z włamaniem.
- Niski odsetek osób doznających przemocy w rodzinie, korzystających ze specjalistycznego poradnictwa (2018 rok – 5%, 2019 – 10%, 2020 – 8% ogółu osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa).
- W latach 2018 – 2020 kobiety stanowiły ponad 70% ogółu osób zgłaszających się z problemem przemocy w rodzinie do instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Obserwujemy wysoką liczbę wszczętych procedur Niebieskiej Karty.
- Stan bezpieczeństwa mieszkańców utrzymuje się na stałym, korzystnym poziomie.
- Maleje liczba porad w punktach świadczących nieodpłatną pomoc prawną oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.
- Maleje liczba zarejestrowanych stowarzyszeń działających na terenie powiatu.
- Wzrasta liczba kół gospodyń wiejskich.

- W 2020 r. została utworzona Powiatowa Rada Kół Gospodyń Wiejskich w Końskich.
- Na terenie powiatu koneckiego funkcjonują organy o charakterze doradczym i inicjatywnym np. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych działająca przy Staroście.

Problemy społeczne w opinii mieszkańców powiatu koneckiego – analiza badań ankietowych

Badania ankietowe stanowią również ważny element diagnozy społecznej. Ankieta on-line składająca się z 40 pytań zamieszczona na stronach internetowych: Powiatu Koneckiego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich oraz na stronach urzędów gmin, miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej oraz szkół ponadpodstawowych pozwoliła poznać opinie na temat sytuacji i problemów społecznych mieszkańców powiatu.

W badaniu wzięło udział 344 osób. Wśród respondentów 70,3 % stanowiły kobiety, zaś 29,7 % mężczyźni. Połowa badanych była w wieku 25-40 lat (50,3 %), 36,9 % stanowili mieszkańcy w przedziale wiekowym 41-65 lat, a pozostali to: 18-24 lata (12,5 %) oraz 66 i więcej lat (0,3%). Największą grupę reprezentowały osoby z wykształceniem wyższym – 45,3 % oraz średnim 30,2 %. Zamieszkujące wieś stanowiły 61,3 %, a miasto 38,7 %. W większości biorący udział w badaniu posiadali status osoby bezrobotnej 49,9 %, kolejni to pracownicy umysłowi 29,3 %.

Respondenci oceniając stopień nasilenia występujących na terenie powiatu problemów społecznych wskazali 4 wiodące: alkoholizm, narkomania, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych oraz długotrwała lub ciężka choroba, z czego zdecydowanie dominującym jest alkoholizm, który wskazało 167 osób. Jako najniższy stopień nasilenia problemu ankietowani wskazali sieroctwo i bezdomność.

Wykres 3. Główne problemy społeczne występujące na terenie powiatu koneckiego

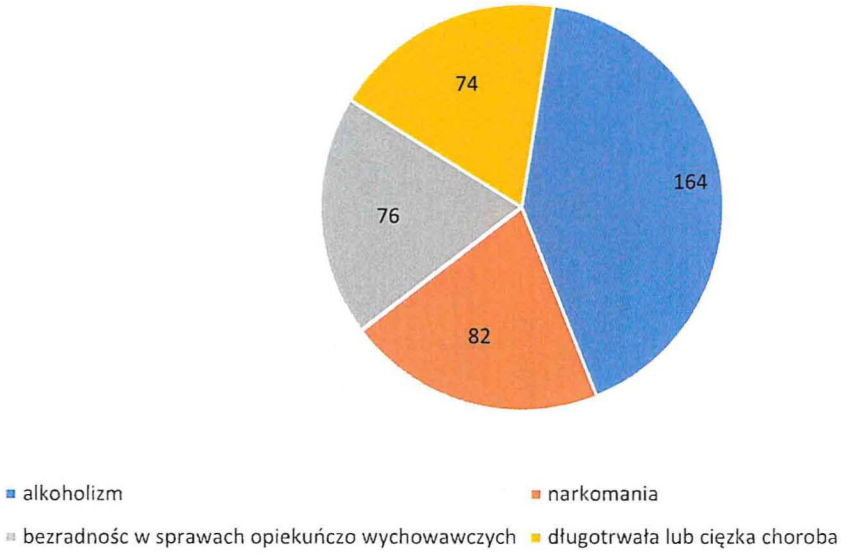

Nieco inaczej przedstawiają się dane dotyczące problemów społecznych z jakimi borykają się rodziny zamieszkujące powiat konecki. Najwięcej badanych uznało, że są to: bezrobocie – 43,5 %, uzależnienia – 23,2 %, ubóstwo – 12,1 % oraz problemy wychowawcze – 10,6 %.

Do osób/rodzin najbardziej zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym zaliczone przez ankietowanych zostały osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz osoby i rodziny o niskim statusie materialnym. Te odpowiedzi zostały udzielone po 163 razy. W dalszej kolejności wskazane były rodziny i osoby dotknięte bezrobociem (146 odpowiedzi), osoby chore, niepełnosprawne i ich rodziny (142 odpowiedzi) oraz osoby starsze i samotne (134). Natomiast najmniej respondentów uznało dzieci i młodzież jako osoby zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Tą odpowiedz wskazało jedynie 34 badanych.

Wykres 4. Osoby/ rodziny najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym

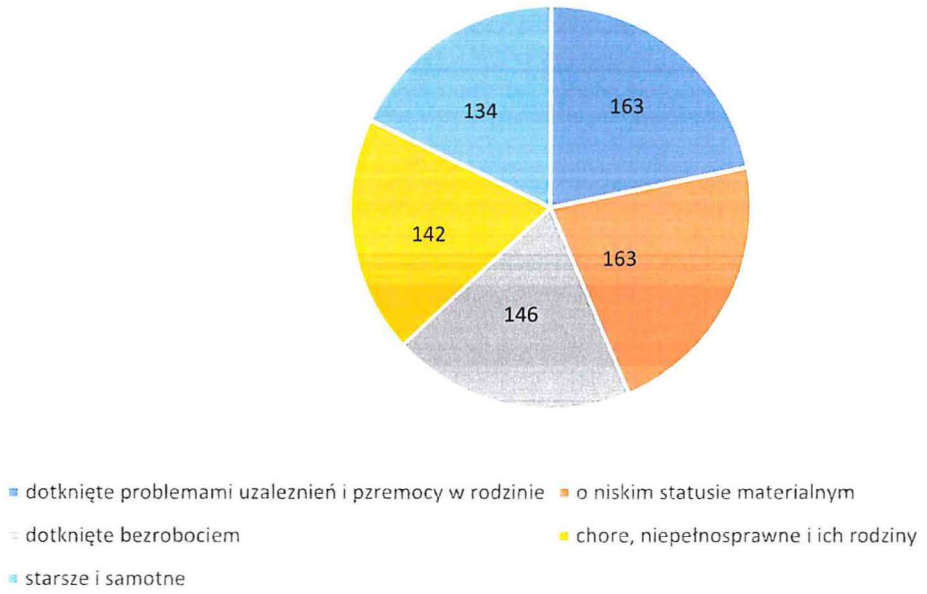

W kolejnym pytaniu respondenci wypowiadali się na temat negatywnych zjawisk odnoszących się do dzieci i młodzieży, które można dostrzec na terenie powiatu koneckiego. Za największe badani uznali:

- sięganie po używki (wskazano 259 razy),
- uzależnienie od Internetu (wskazano 245 razy),
- demoralizacja, chuligaństwo i wandalizm (wskazano 146 razy).

Wśród problemów społecznych najczęściej dotykających osoby starsze wskazano:

- niskie dochody (250 razy),
- ograniczony dostęp do opieki medycznej/ poradni specjalistycznych (214 razy),
- samotność, brak wsparcia i opieki ze strony rodziny (194 razy),
- brak dostępu do usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych (178 razy).

Według badanych osoby niepełnosprawne zamieszkujące powiat konecki borykają się z bardzo wieloma problemami. Najczęściej wymienianymi były:

- niski dochód 194 razy),
- bariery funkcjonalne (181 razy),
- ograniczony dostęp do usług rehabilitacyjnych (166 razy),
- bariery transportowe (160 razy),
- brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych (146 razy).

Ankietowani za działania realizowane na terenie powiatu umożliwiające osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym uznali przede wszystkim:

- większą liczbę miejsc pracy (189 razy),
- zapewnienie większego dostępu do wszechstronnej rehabilitacji, mającej na celu adaptację społeczną (187 razy),
- zapewnienie dostępu do wcześniejszej diagnostyki medycznej (174 razy),
- wyższe świadczenia pieniężne (171 razy).

Za główne powody bezrobocia na terenie powiatu koneckiego respondenci wskazali:

- brak atrakcyjnych ofert pracy (233 razy),
- brak odpowiednich kwalifikacji u osób bezrobotnych, dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy (140 razy),
- niechęć do podjęcia zatrudnienia (120 razy),
- uzależnienia i opieka nad dziećmi lub osobą zależną (115 razy).

Na pytanie czy lokalny rynek pracy stwarza możliwości zatrudnieniowe dla osób niepełnosprawnych badani w zdecydowanej większości odpowiedzieli, że „nie". Tak wskazało aż 77,2% ankietowanych. Za przyczyny takiego stanu respondenci uznali głównie brak odpowiednich ofert pracy, niechęć ze strony pracodawców oraz utrudniony dojazd.

Wykres 5. Przyczyny braku możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy

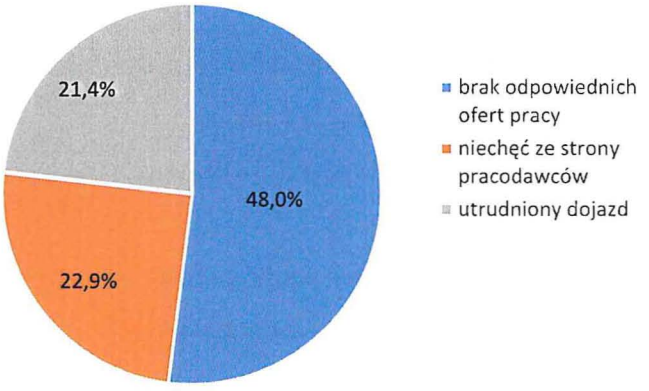

Aktualna sytuacja na lokalnym rynku pracy jest przez ankietowanych źle oceniana, bo tylko 14,6 % udzieliło odpowiedzi „raczej dobra" i 1,5 % „dobra". Zdecydowana większość uważa, że jest zła (30 %) i raczej zła (24,2 %). Prawie jedna trzecia badanych nie zdołała ocenić tej sytuacji. Odpowiedzi „trudno powiedzieć" udzieliło 29,7 %.

Wykres 6. Ocena sytuacji na lokalnym rynku pracy

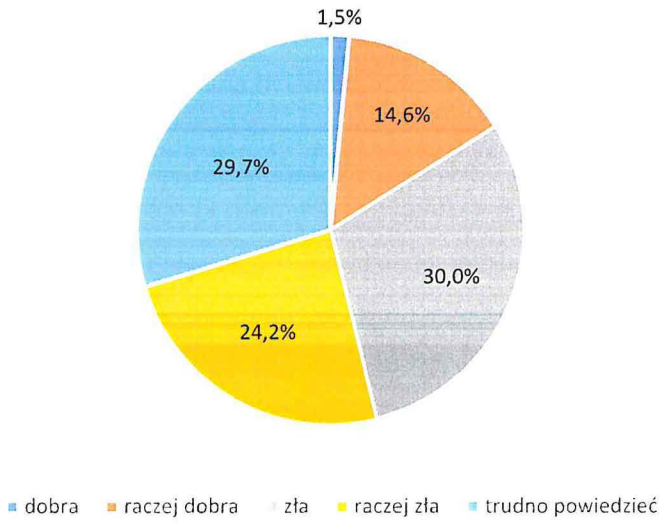

W ocenie respondentów obecna sytuacja na rynku pracy w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie według 37,1 % badanych, 30,4 % uważa, że jest gorsza, a tylko 9,1 %, że raczej lepsza i 2,6 % lepsza. Natomiast na pytanie czy w przeciągu najbliższych kliku lat sytuacja na lokalnym rynku pracy ulegnie zmianie najwięcej ankietowanych uznało, że pozostanie bez zmian (38,8%), a niewielu mniej, że się pogorszy (34,4 %). 16,3 % badanych wskazało, że się polepszy. Zjawiskami mającymi negatywny wpływ na zatrudnienie najczęściej wymienianymi przez respondentów były:

- wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej (206 razy),
- wysokie koszty zatrudnienia (196 razy),
- małe wsparcie zatrudnienia ze strony Państwa (174 razy),
- brak inwestycji (165 razy).

Wśród działań jakie powinny zostać podjęte na szczeblu powiatowym, które najlepiej przyczyniłby się do spadku bezrobocia wymieniono:

- obniżenie kosztów zatrudnienia pracowników (192 razy),
- obniżenie podatków lokalnych i opłat lokalnych (155 razy),
- wdrażanie projektów wspierających zatrudnienie/samozatrudnienie (138 razy).

Za trzy najważniejsze problemy w zakresie opieki zdrowotnej występujące na terenie powiatu koneckiego uznano:

- ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów i długi okres oczekiwania na wizyty u specjalistów (306 razy),
- ograniczony dostęp do usług medycznych (222 razy),

- problem z dostępem do bezpłatnych wizyt domowych lekarza/pielęgniarki w przypadku osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych (136 razy).

Natomiast według badanych największymi problemami w obszarze edukacji są: brak w szkołach ponadpodstawowych kierunków kształcenia dostosowanych do wymagań rynku pracy (31,3 %), brak interesujących ofert zajęć pozalekcyjnych (23,5 %), mała liczba placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3 (20,8 %) oraz niewystarczająca oferta zajęć wyrównujących braki edukacyjne (18,7 %).

Niespełna wszyscy, bo 91,8 % ankietowanych stwierdziło, że występuje problem uzależnienia na terenie powiatu koneckiego. A do grup najbardziej zagrożonych problemem uzależnień respondenci zaliczyli: młodzież do 25 r.ż. (240 razy), osoby bezrobotne (201 razy), osoby z rodzin dysfunkcyjnych (142 razy) oraz osoby bezdomne (121 razy). Najrzadziej zaś wymienione zostały osoby starsze i niepełnosprawne (9 razy) oraz osoby z rodzin wielodzietnych (42 razy).

W kolejnym pytaniu respondenci wypowiadali się na temat skali występowania w powiecie koneckim uzależnień tj. alkoholizmu, narkomani, uzależnienia od nikotyny, hazardu, Internetu. 40,1 % ankietowanych oceniło skalę tego problemu jako wysoką, średnią – 31,6 %, bardzo wysoką – 14,5 %, zaś niska dla 3,5 % i bardzo niska 0,9 %.

Wykres 7. Skala występowania uzależnień

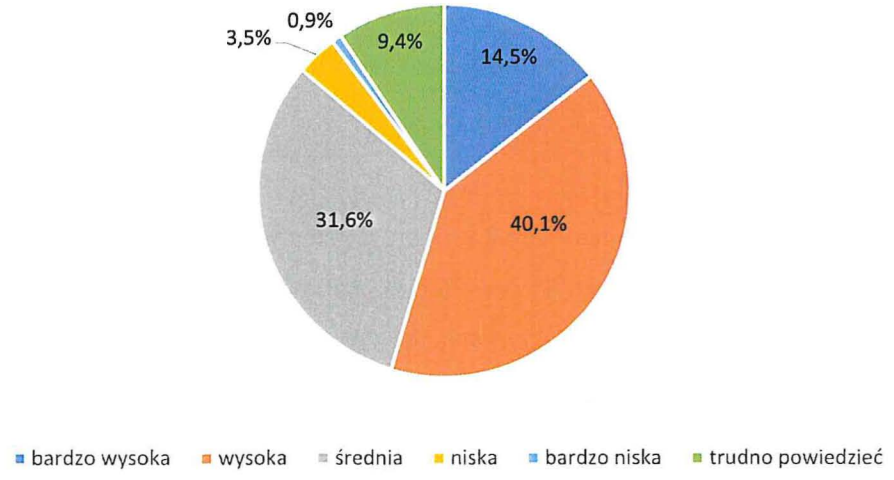

Badani za najczęstsze przyczyny występowania problemów uzależnień wskazali:

- konflikty rodzinne (194 razy),
- indywidualne skłonności do popadania w nałogi (192 razy),
- powielanie nieprawidłowych wzorców zachowań (188 razy),
- podatność na stres (170 razy),

- rozpad rodziny (167 razy),
- bezrobocie (166 razy),
- utrata pracy (158 razy).

Wśród działań jakie winny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin respondenci wymieniali: pomoc psychologiczną, profilaktykę dzieci i młodzieży, pomoc terapeutyczną, szerszą ofertę zagospodarowania czasu wolnego, profilaktykę dorosłych/kształtowanie świadomości wśród dorosłych.

Kolejna grupa pytań na jakie odpowiadali badani dotyczyła przemocy w rodzinie. Tylko 12,8 % badanych zna ze swojego otoczenia wiele takich rodziny, w których występuję przemoc. Natomiast niespełna 1/5 respondentów, bo 19,8 % nie słyszało o takich rodzinach.

Wykres 8. Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie

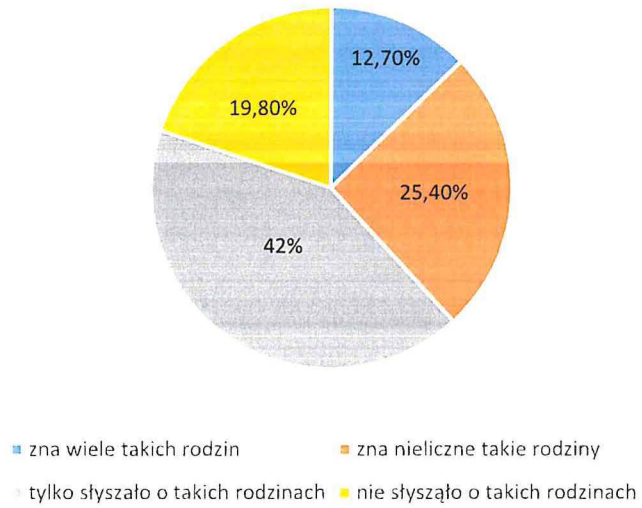

Według ankietowanych najczęstszymi przyczynami przemocy w rodzinie są: uzależnienia (39,1 %), agresja (19,8 %) oraz nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi (17,2 %). Zdaniem badanych działaniami, które należy w szczególności podejmować wobec ofiar przemocy w rodzinie są:

- udzielania pomocy psychologicznej i prawnej (211 razy),
- zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy (203 razy),
- izolowanie osób stosujących przemoc (188 razy),
- wieloaspektowa pomoc ze strony instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie (149 razy),

- umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia oraz terapiach dla osób doznających przemocy w rodzinie (117 razy).

W kolejnym pytaniu 65,7 % respondentów stwierdziło, że czują się bezpiecznie na terenie powiatu koneckiego. Pozostali uznali, że „nie", a za najczęstsze przyczyny wskazali: zagrożenia na drodze (piraci drogowi, nietrzeźwi kierowcy), osoby nietrzeźwe, spożywające alkohol w miejscach publicznych, zbyt mała liczba kamer monitorujących centrum miast i rejony szczególnie niebezpieczne, niewystarczająca liczba patroli policji oraz okolice miejsca zamieszkania nie są wystarczająco oświetlone.

Wykres 9. Poczucie bezpieczeństwa na terenie powiatu koneckiego

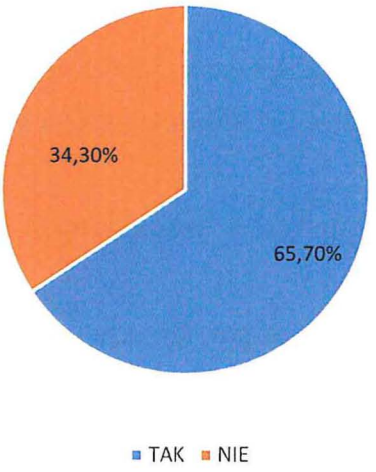

Ostatni zestaw pytań dotyczył wsparcia udzielanego przez instytucje świadczące pomoc socjalną i społeczną. Wśród ankietowanych tylko 7,6 % korzystało ze wsparcia świadczonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, które najczęściej dotyczyło dofinasowania ze środków PFRON (42,4 %), pomocy na kontynuowanie nauki, pomocy na usamodzielnienie, pomocy na zagospodarowanie (15,2 %).

Ponad połowa badanych, bo 54,4 % uznała, że instytucje działające na terenie powiatu koneckiego wspierają rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Inaczej natomiast respondenci ocenili zapewnienie w powiecie koneckim pomocy socjalnej rodzinom przeżywającym różnego rodzaju problemy. 61,1 % ankietowanych stwierdziło, że pomoc ta nie jest należycie zapewniana. Jednocześnie badani (71,8 %) wskazali, iż instytucje z terenu powiatu koneckiego nie przeciwdziałają zjawiskom patologii wśród mieszkańców.

W kolejnym pytaniu 59,8 % respondentów uznało, że nie wie czy na terenie powiatu realizowane są programy profilaktyczne, mające na celu przeciwdziałanie występowaniu patologiom w rodzinie, a tylko 16,9 % udzieliło odpowiedzi „tak".

Większość ankietowanych (52,2 %) spotkało się ze zjawiskiem dyskryminacji osób niepełnosprawnych.

W ostatnim pytaniu dotyczącym określenia działań, jakie powinien podjąć samorząd powiatowy, aby ograniczyć obszary problemów społecznych, badani wskazywali najczęściej:

- tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy – 264 razy,
- tworzenie warunków do leczenia i terapii zaburzeń psychicznych (zwłaszcza dzieci i młodzieży) – 174 razy
- dążenie do poprawy jakości świadczonych usług medycznych – 168 razy,
- pozyskiwanie dodatkowych środków pozabudżetowych (np. środków unijnych) – 167 razy,
- monitorowanie efektywności wykorzystania środków pieniężnych z pomocy społecznej – 153 razy,
- kontynuowanie programów prac społecznie użytecznych i robót publicznych – 129 razy,
- prowadzenie świetlic środowiskowych, domów dziennego pobytu, klubów integracji społecznej – 118 razy.

Wnioski z części diagnostycznej i badań ankietowych

W wyniku przeprowadzonej diagnozy oraz analizy badań ankietowych można stwierdzić, że najistotniejszymi zjawiskami społecznymi, które należy wziąć pod uwagę kształtując Strategię Polityki Społecznej w Powiecie Koneckim na lata 2021-2030 są: ubóstwo, bezrobocie, starzenie się ludności. A grupami społecznymi potrzebującymi wsparcia są osoby niepełnosprawne, starsze, a także rodziny borykające się z różnymi problemami. Zatem do obszarów wymagających największej koncentracji sił i środków w powiecie należą: budowanie efektywnego systemu polityki społecznej, wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców poprzez minimalizację obszarów wykluczenia społecznego, kompleksowe działania na rzecz integracji i aktywizacji osób niepełnosprawnych, profilaktyka i rozwiązywanie problemów wynikających z uzależnień, ograniczenie zjawiska bezrobocia i przeciwdziałanie jego długotrwałym skutkom.

Kierunki działań Powiatu Koneckiego na lata 2021 – 2030:

- podejmowanie działań na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego, promocja idei rodzicielstwa zastępczego (pikniki rodzinne, kampanie społeczne, spotkania tematyczne itp.),
- kreowanie pozytywnego obrazu rodzin zastępczych,
- doskonalenie metod doboru i wsparcia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, celem zwiększenia ich liczby,
- podnoszenie umiejętności i kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka poprzez organizowanie szkoleń i wsparcie instytucjonalne (grupy wsparcia, poradnictwo, usprawnienie współpracy itp.),
- rozwój pieczy zastępczej poprzez podejmowanie działań mających na celu utworzenie nowych placówek opiekuńczo – wychowawczych, głównie typu rodzinnego,
- rozwijanie systemu wsparcia dla usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej, w szczególności poprzez udzielanie pomocy i wsparcia (pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia, pomoc w formie specjalistycznego poradnictwa),
- podejmowanie działań mających na celu utworzenie mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej,
- aktywizacja społeczna i zawodowa wychowanków pieczy zastępczej,
- rozwój współpracy i koordynacji działań pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze pomocy dziecku i rodzinie,
- współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie podejmowania działań profilaktycznych w rodzinach biologicznych zagrożonych kryzysami,
- przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu kadry pomocy społecznej poprzez organizowanie kursów, szkoleń, superwizji,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, adresowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, na rzecz przeciwdziałania patologiom, uzależnieniom,
- zmniejszanie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie współpracy lokalnych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej dla rodzin dotkniętych przemocą,

- prowadzenie specjalistycznych terapii dla sprawców przemocy w rodzinie i osób doznających przemocy w rodzinie (realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, realizacja programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc, udostępnianie informacji o instytucjach udzielających wsparcia, współpraca z zespołami interdyscyplinarnymi),
- rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz praca nad zmianą mentalności lokalnej społeczności w podejściu do interwencji sąsiedzkiej w przypadku przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności środowiskowych form opieki dla osób starszych, w tym tworzenie domów dziennego pobytu, klubów seniora, itp.,
- wspieranie aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku,
- rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom,
- poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej,
- podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu,
- rozwój międzyinstytucjonalnej współpracy wspierającej osoby uzależnione i ich rodziny,
- prowadzenie intensywnych działań zmierzających do pozyskania środków finansowych dla ZOZ w Końskich z przeznaczeniem na zakupy sprzętu medycznego oraz inwestycje remontowo-budowlane,
- współpraca i wspólne działania służb w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców powiatu,
- zapewnienie bezpieczeństwa w powiecie poprzez realizację programów profilaktycznych w szczególności wśród dzieci i młodzieży, zwalczania zagrożeń i realizacji programów profilaktycznych,
- wzmocnienie współdziałania podmiotów działających w obszarze polityki społecznej.
- tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy,
- tworzenie warunków do leczenia i terapii zaburzeń psychicznych (zwłaszcza dzieci i młodzieży,
- dążenie do poprawy jakości świadczonych usług medycznych,
- pozyskiwanie dodatkowych środków pozabudżetowych (np. środków unijnych),
- monitorowanie efektywności wykorzystania środków pieniężnych z pomocy społecznej,
- kontynuowanie programów prac społecznie użytecznych i robót publicznych,

- prowadzenie świetlic środowiskowych, domów dziennego pobytu, klubów integracji społecznej,
- wspieranie organizacji pozarządowych w przedsięwzięciach na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- poszerzanie oferty w obszarze pomocy społecznej o terapię rodzin,
- profesjonalizowanie kadry pomocy społecznej,
- poszerzanie oferty w obszarze pomocy społecznej o tworzenie mieszkań chronionych,
- rozwijanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- tworzenie podmiotów ekonomii społecznej,
- inne np. zatrudnianie bezrobotnych zgodnie z wykształceniem.

Misja, cele oraz kierunki działań polityki społecznej powiatu koneckiego w perspektywie do 2030 roku

Misja określa pożądany obraz powiatu w przyszłości, do którego urzeczywistnienia ma dojść w drodze realizacji poszczególnych celów Strategii w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

Misja, jako nadrzędny cel funkcjonowania, jest krótkim, syntetycznym określeniem docelowego kierunku rozwoju ze sprecyzowaniem nadrzędnych wartości, które będą przestrzegane. Misja przybiera postać rozwiniętego zdania zapowiadającego ogólny trend rozwojowy, zgodny z oczekiwaniami wszystkich zainteresowanych podmiotów, a zwłaszcza mieszkańców.

Misja w odniesieniu do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie koneckim na lata 2021-2030 określona została następująco:

„Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie koneckim na lata 2021-2030 jest stworzenie dla mieszkańców powiatu przestrzeni i możliwości rozwoju społeczno-zawodowego, zdolności pełnej integracji społecznej, zaspakajania ich potrzeb oraz zmniejszenia skali problemów społecznych, a także ich łagodzenia".

Misja powiatu wpisuje się w Misję w odniesieniu do strategii rozwoju regionu:

„Samorząd województwa tworzy przestrzeń współdziałania, pozwalającą na wykorzystanie potencjału mieszkańców i przedsiębiorców regionu dla budowania wspólnoty o wysokim kapitale społecznym i rosnącej zdolności konkurencyjnej"

oraz w Misję polityki społecznej regionu:

Misją Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego jest budowanie wspólnoty o wysokim kapitale społecznym na rzecz trwałego rozwoju, wysokiej jakości życia, zmniejszenia skali problemów społecznych, a także ich łagodzenia.

Cel strategiczny:

„Rozwiązywanie problemów społecznych osób i rodzin z wykorzystaniem potencjału kapitału ludzkiego, aktywności organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych oraz integracja społeczna mieszkańców powiatu koneckiego".

Cel strategiczny i cele szczegółowe oraz kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o diagnozę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia oraz sytuację na lokalnym rynku pracy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie koneckim na lata 2021-2030 zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pomocy społecznej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej.

W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Cele szczegółowe i kierunki działań:

1. **Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego:**

- organizowanie oraz dostosowanie systemu kształcenia do faktycznych potrzeb lokalnego rynku pracy,
- ograniczanie bezrobocia i poprawa warunków na rynku pracy poprzez tworzenie miejsc pracy oraz promocję samozatrudnienia,
- działania wspierające lokalną przedsiębiorczość,
- pozyskanie funduszy ze środków UE na aktywizację lokalnego rynku pracy oraz wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych,
- tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi społecznemu i zawodowemu mieszkańców powiatu,
- aktywizowanie mieszkańców w celu podejmowania inicjatyw i wyzwań w zakresie gospodarczym, społecznym i zawodowym.

2. **Wzrost efektywności polityki społecznej:**

a) wspieranie osób i rodzin dotkniętych bezrobociem, w tym:

- aktywizowanie osób bezrobotnych do poszukiwania pracy bądź w kierunku zmiany zawodu/przekwalifikowania się,
- zapobieganie degradacji społeczno-zawodowej osób długotrwale bezrobotnych poprzez organizowanie grup wsparcia i samopomocy dla tych osób, kształtowanie umiejętności skutecznego dostosowania się do rynku pracy osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem, tworzenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- dokształcanie osób bezrobotnych,
- poprawa jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy;

b) rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich funkcji:

- rozwój rodzinnej pieczy zastępczej,
- dążenie do zabezpieczenia w zasobach powiatu mieszkań chronionych dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- dążenie do utworzenia co najmniej jednej rodziny zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego oraz co najmniej jednej rodziny zawodowej zastępczej specjalistycznej,
- dążenie do utworzenia placówki opiekuńczo – wychowawczej,
- propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym w celu pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze,
- rozwój specjalistycznego wsparcia, w tym terapii rodzinnej,
- wspieranie już istniejących rodzin zastępczych poprzez organizację szkoleń podnoszących ich kwalifikacje opiekuńczo – wychowawcze;

c) współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą rodzinie:

- zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami, instytucjami oświatowymi, ochroną zdrowia, Kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi,
- upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie,
- szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej,
- wspieranie ośrodków pomocy społecznej w tworzeniu systemu profilaktyki niedostosowania społecznego i przeciwdziałania przestępczości wśród dzieci i młodzieży poprzez tworzenie środowiskowych form pomocy dzieciom i rodzinie, w tym:
  - rozwój placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego,

- rozwój i zapewnienie usług oraz poradnictwa specjalistycznego w miejscu zamieszkania,
- współdziałanie z rodzinami niewydolnymi wychowawczo,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;

d) wspieranie osób i rodzin znajdujących się w kryzysie poprzez: objęcie wsparciem psychologicznym, pedagogicznym i prawnym rodziny, w której występuje kryzys,

e) wspieranie ośrodków pomocy społecznej w organizowaniu systemu opieki nad osobami starszymi w ich najbliższym środowisku, w tym:

- rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych w miejscu ich zamieszkania,
- zwiększanie dostępności do informacji i poradnictwa,
- zwiększanie dostępności do kultury, wypoczynku, itp.,
- zwiększenie dostępności do usług placówek leczniczych, w tym specjalistycznych.

3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

- rozwój specjalistycznego poradnictwa i upowszechnianie informacji z zakresu praw osób doznających przemocy w rodzinie,
- dążenie do rozwoju specjalistycznego wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie poprzez umożliwienie im uczestnictwa w terapii,
- realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie,
- współpraca z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym w ramach zintegrowanych i kompleksowych działań:

a) aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych,

b) upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób z niepełnosprawnościami za pośrednictwem Internetu, lokalnych mediów, informatorów,

c) umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do obiektów użyteczności publicznej, w tym:

- podejmowanie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych,
- likwidacja barier w komunikowaniu się poprzez organizowanie komunikacji samochodowej przystosowanej do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych,

d) umożliwianie osobom niepełnosprawnym podnoszenia poziomu wykształcenia, zdobywania kwalifikacji i rozwoju zawodowego, w tym:

- wspieranie pracodawców przy wyposażeniu, doposażeniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, stosownie do ich potrzeb i możliwości,

- organizowanie staży i prac interwencyjnych,
- tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym uzyskanie wykształcenia na poziomie średnim lub wyższym,
- systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnym intelektualnie opieki oraz wsparcia, w tym:
  - wspieranie w tworzeniu ośrodków rehabilitacyjnych,
  - wspieranie w tworzeniu placówek specjalistycznych dla dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego,
  - przeciwdziałanie dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez uświadamianie społeczeństwa i upowszechnianie wiedzy na temat chorób psychicznych, sposobów i metod postępowania,

e) współpraca z organizacjami pozarządowymi w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych.

5. Promowanie właściwych postaw społecznych i budowanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień oraz eliminowanie skutków niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży

- monitorowanie problemu uzależnień na terenie powiatu,
- edukacja społeczności lokalnej w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenie dostępności leczenia i terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- rozwój profilaktyki poprzez tworzenie i wzmacnianie środowiskowych form pomocy dziecku i rodzinie.

System realizacji, finansowania, wdrażania i monitoringu strategii

Zgodnie z zapisami art. 16b Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), strategia zawiera: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, wskaźniki realizacji działań, sposób realizacji strategii oraz ewentualne źródła jej finansowania.

Podmiotami odpowiedzialnym za realizację Strategii są Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, Wydział Polityki Społecznej, Oświaty i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Końskich, Powiatowy Urząd Pracy w Końskich, samorządy gmin, a w szczególności jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty zaangażowane w realizację polityki społecznej. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021-2030 precyzuje cele bez określania kolejności, tempa i miejsca realizacji.

Strategia będzie realizowana zgodnie z zasadą subsydiarności przy udziale środków własnych samorządów oraz finansowania zewnętrznego np. środki budżetu państwa, fundusze unijne, środki prywatne i inne.

Wskaźnikami pomiaru wdrażanych działań: będą m.in.:

1. Wskaźniki zmian społeczno – demograficznych.
2. W obszarze dotyczącym rynku pracy:
   - liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP;
   - liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w wybranych kategoriach: kobiety, długotrwale bezrobotni, zamieszkali na wsi, bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, niepełnosprawni;
   - dynamika poziomu bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu;
   - liczba aktywizowanych osób bezrobotnych w ramach wybranych form wsparcia: prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie działalności gospodarczej, refundacja kosztów zatrudnienia, bon na zasiedlenie, dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, szkolenia, bony szkoleniowe, staż, prace społecznie użyteczne;
   - liczba ofert pracy na wolne stanowiska;
   - liczba realizowanych projektów oraz liczba osób biorących w nich udział.

3. Wskaźniki społeczne:
   - coroczny raport oceny zasobów pomocy społecznej,
   - liczba zrealizowanych programów i projektów z zakresu pomocy społecznej oraz liczba osób biorących w nich udział,
   - liczba zrealizowanych projektów współfinansowanych ze środków UE dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
   - liczba osób starszych objętych całodobową opieką,
   - liczba osób starszych objętych wsparciem domów dziennego pobytu,
   - liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, superwizji dla kadry pomocy społecznej,
   - liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego,
   - liczba dzieci objętych pieczą zastępczą,
   - liczba rodzin zastępczych,
   - liczba utworzonych zawodowych rodzin zastępczych,
   - liczba dzieci opuszczających pieczę zastępczą i powracających do rodzin naturalnych,
   - liczba rodzin objętych wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
   - liczba przeprowadzanych szkoleń dla kandydatów na prowadzenie rodzinnych form pieczy zastępczej,
   - liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodziców zastępczych oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych,
   - liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w placówkach dziennego pobytu (WTZ, PŚDS),
   - liczba osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowań w ramach rehabilitacji społecznej,
   - liczba osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowań w ramach rehabilitacji zawodowej,
   - liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie,
   - liczba sporządzonych „Niebieskich Kart",
   - liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych,
   - liczba utworzonych mieszkań chronionych dla osób opuszczających pieczę zastępczą,

- liczba osób korzystających z poradnictwa świadczonego przez OIK,
- liczba zorganizowanych działań informacyjnych, edukacyjnych w zakresie profilaktyki uzależnień,
- liczba NGO,
- liczba NGO's, które otrzymały wsparcie na realizację zadań z obszaru polityki społecznej przez samorząd powiatowy,
- liczba uczniów w szkołach publicznych,
- liczba wydanych orzeczeń przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Końskich,
- liczba osób korzystających z porad psychologiczno-pedagogicznych i logopedycznych.

Źródłem informacji, zbieranej na potrzeby monitorowania wskaźników będą statystyki państwowe (GUS), dane z oceny zasobów pomocy społecznej, sprawozdania jednostek organizacyjnych powiatu, raporty powiatowe, informacje i dane otrzymane od instytucji, biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Strategii.

System monitorowania Strategii obejmować będzie swoim zakresem:

- sytuację społeczną,
- realizację celów strategicznych określonych w Strategii,
- realizację konkretnych programów powiatowych.

Wskaźniki monitoringu dotyczące realizacji Strategii mierzone będą po zakończeniu roku kalendarzowego przez Naczelnika Wydziału Polityki Społecznej Oświaty i Zdrowia w zakresie edukacji, współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz programu na rzecz osób niepełnosprawnych, a także przez Dyrektorów: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich i Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich a przedstawiane Radzie Powiatu w Końskich każdorazowo podczas składania sprawozdania ze swojej działalności statutowej.

Spis tabel

Tabela 1. Ludność powiatu koneckiego wg płci w 2019 r. 7
Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej powiatu wpisane do rejestru regon w 2019 r. 9
Tabela 3. Podmioty sektora publicznego w powiecie koneckim w 2019 r. 10
Tabela 4. Struktura bezrobocia w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020.....12
Tabela 5. Dynamika poziomu bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu koneckiego.....13
Tabela 6. Aktywizacja osób bezrobotnych w ramach wybranych form wsparcia w latach 2018-2020..... 14
Tabela 7. Ilość świadczeń w lecznictwie otwartym oraz liczbaę osobodni, łóżek w lecznictwie szpitalnym w ZOZ Końskie w latach 2018 – 2020.....16
Tabela 8. Ilość miejsc, osobodni, średni okres pobytu chorego oraz obłożenie łóżek w ZOZ w Końskich w latach 2018 – 2020..... 17
Tabela 9. Liczba przyjętych pacjentów na oddziałach ZOZ w Końskich w latach 2018 – 2020..... 17
Tabela 10. Ilość porad w lecznictwie ambulatoryjnym w ZOZ w Końskich w latach 2018 - 2020 18
Tabela 11. Dane liczbowe badań: USG, RTG, TK, EEG, EKG, EEG i Holter, Echokardiografii, prób wysiłkowych, audiometrii oraz diagnostyki laboratoryjnej przeprowadzonych w ZOZ w Końskich w latach 2018 – 2020..... 19
Tabela 12. Liczba publicznych bądź niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz aptek ogólnodostępnych w powiecie koneckim..... 20
Tabela 13. Ilość porad udzielonych w Poradni Zdrowia Psychicznego i Poradni Leczenia Uzależnień w ZOZ w Końskich w latach 2018 – 2020..... 21
Tabela 14. Ilość osób leczonych z zaburzeniami psychicznymi w latach 2018 – 2020 w ZOZ w Końskich..... 22
Tabela 15. Ilość osób leczonych z zaburzeniami psychicznymi spowodowane używaniem alkoholu w ZOZ w Końskich w latach 2018 – 2020 22
Tabela 16. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020..... 25
Tabela 17. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020 27
Tabela 18. Powody przyznawania pomocy społecznej wg liczby osób w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020 27
Tabela 19. Struktura osób, którym udzielono pomocy i wsparcia wg grup wiekowych i płci w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020 28
Tabela 20. Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020 29
Tabela 21. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz liczba osób niepełnosprawnych objęta wsparciem z terenu powiatu koneckiego w latach 2018–2020..... 31
Tabela 22. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz liczba osób z terenu powiatu koneckiego objętych wsparciem w latach 2018–2020..... 31
Tabela 23. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych oraz liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem z terenu powiatu koneckiego w latach 2018–2020..... 31
Tabela 24. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych (technicznych i w komunikowaniu się) w powiecie koneckim w latach 2018–2020..... 32

Tabela 25. Liczba imprez z obszaru kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych i wysokość środków PFRON przeznaczonych na ich dofinansowanie w latach 2018–2020 32
Tabela 26. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd" w latach 2018-2020 32
Tabela 27. Środki PFRON przeznaczone na dofinansowanie projektów w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami" w latach 2018–2020 33
Tabela 28. Formy i środki wsparcia na aktywizację osób niepełnosprawnych w latach 2018-2020 34
Tabela 29. Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej na terenie powiatu koneckiego 34
Tabela 30. Liczba i rodzaj rodzin zastępczych w powiecie koneckim w latach 2018-2020 36
Tabela 31. Liczba dzieci w poszczególnych typach rodzin zastępczych w latach 2018-2020 36
Tabela 32. Kwoty świadczeń pieniężnych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2018- 2020 37
Tabela 33. Struktura wiekowa wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie koneckim w 2020 r 37
Tabela 34. Liczba usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w latach 2018-2020 38
Tabela 35. Wydatki związane z rozpoczynaniem procesu usamodzielnienia przez wychowanków pieczy zastępczej 38
Tabela 36. Odpłatność rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2018 – 2020 39
Tabela 37. Szkolnictwo podstawowe na terenie gmin powiatu koneckiego w 2014 r. i 2019 r. 40
Tabela 38. Uczniowie w szkołach publicznych powiatu koneckiego w latach 2014 – 2020 41
Tabela 39. Uczniowie w szkołach prowadzonych przez organy niepubliczne na terenie powiatu koneckiego w latach 2014 – 2020 42
Tabela 40. Formy pomocy udzielonej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Końskich w latach 2017/2018 – 2019/2020 43
Tabela 41. Liczba przestępstw w powiecie koneckim w latach 2018-2020 44
Tabela 42. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez KPP w Końskich w latach 2018 – 2020 46
Tabela 43. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu koneckiego w latach 2018-2020 46
Tabela 44. Liczba osób z terenu powiatu koneckiego, zgłaszających się do instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem przemocy w rodzinie w latach 2018 – 2020 46
Tabela 45. Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa świadczonego w PCPR w Końskich i OIK w Końskich w latach 2018 – 2020 47
Tabela 46. Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa świadczonego w PCPR w Końskich i OIK w Końskich w związku z występowaniem problemu przemocy w rodzinie w latach 2018 – 2020 47
Tabela 47. Wykaz organizacji pozarządowych z terenu powiatu koneckiego w 2019 r 48
Tabela 48. Wysokość dotacji przeznaczona na realizację „Rocznego programu współpracy Powiatu Koneckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie" w latach 2018–2020 49

Tabela 49. Środki przeznaczone na dofinansowanie imprez organizowanych przez organizacje pozarządowe w latach 2018–2020 49
Tabela 50. Punkty świadczące nieodpłatną pomoc prawną oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie na terenie powiatu koneckiego w latach 2018-2020 50
Tabela 51. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej w powiecie koneckim w latach 2018 – 2020....52

Spis Wykresów

Wykres 1. Powierzchnia gmin powiatu koneckiego w ha 6
Wykres 2. Porównanie stopy bezrobocia w kraju, województwie i powiecie 11
Wykres 3. Główne problemy społeczne występujące na terenie powiatu koneckiego.....58
Wykres 4. Osoby/rodziny najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym 59
Wykres 5. Przyczyny braku możliwości osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy.....60
Wykres 6. Ocena sytuacji na lokalnym rynku pracy..... 61
Wykres 7. Skala występowania uzależnień 62
Wykres 8. Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie 63
Wykres 9. Poczucie bezpieczeństwa na terenie powiatu koneckiego.....64

Spis Rysunków

Rysunek 1 Powiat konecki..... 5